YOUTH FOR LOVE

Co-funded by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union

Youth for Love 2 – Manual pentru implementarea programului de sprijin pentru adolescenți în școli Completare

Manual adresat elevilor, profesorilor și personalului școlar pentru a susține elevii să recunoască, să prevină și să combată violența în rândul adolescenților

actionaid

Afol METROPOLITANA colleghiamo il lavoro

CPE CENTRUL PARTENERIAT PENTRU EGALITATE

UC Leuven Limburg MOVING MINDS

Acest manual a fost cofinanțat prin **Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (2021-2026).**

Conținutul acestui manual reprezintă perspectiva autoarelor/autorilor și este responsabilitatea acestora. Comisia Europeană nu acceptă niciun fel de responsabilitate pentru modul în care informația cuprinsă în acest manual va fi utilizată.

Supervizare științifică:
Mara Ghidorzi, Mariaelena Vittori – AFOL Metropolitana; Corinne Reier - ActionAid Italia

Texte și metodologii: Mara Ghidorzi, Mariaelena Vittori – AFOL Metropolitana; Corinne Reier, Maria Sole Piccioli - ActionAid Italia

Contribuții: Livia Aninoșanu - CPE; Mariza Tsachali, Despoina Kardogerou - ActionAid Hellas; Alessandra Folcio - ActionAid Italia; Nele Kelchtermans, Charlotte Decrock - UCLL.

Supervizare: Maria Sole Piccioli - ActionAid Italy

redactarea de AFOL Metropolitana

Publicat în mai 2022

Cuprins:

site-ul web: https://www.youthforlove.eu/
E-mail ActionAid Italia : educazione.ita@actionaid.org

SCURT REZUMAT

Proiectul **Youth for Love 2**, cofinanțat prin Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene, are ca scop prevenirea, identificarea și gestionarea violenței în rândul adolescenților (14-18 ani), în cadrul a 5 comunități locale din 4 țări europene (Italia, Belgia, Grecia, România), prin promovarea adoptării unor comportamente pozitive de prevenire și gestionare a violenței de către adolescenți, familii, profesioniști din educație și membri ai comunității, care vor fi implicați în inițiative comunitare concepute și conduse de tineri.

Proiectul actual este o continuare a proiectului **Youth for Love** anterior, implementat în perioada 2019-2021, cu un accent puternic asupra violenței de gen în context școlar. Obiectivele și lecțiile învățate în cadrul acestuia au subliniat rolul esențial al sistemului educațional. Acest manual suplimentar este menit să susțină elevii, prin oferirea de cunoștințe, abilități și resurse, să înțeleagă, utilizând perspectiva intersecționalității, aspectele legate de violență și violența cibernetică în rândul adolescenților. Mai mult, își propune să asigure instrumente și metodologii care să permită profesioniștilor din educație să aibă:

- O clară înțelegere a ceea ce reprezintă intersecționalitatea și a tiparelor care pot genera violență în rândul tinerilor,

- Capacitatea de a preveni, a oferi protecție și a răspunde adecvat în cazurile de violență/violență cibernetică.

Pentru elevi programul urmărește atingerea următoarelor obiective:
- să ofere instrumente și cunoștințe pentru a recunoaște diferitele forme de violență în rândul adolescenților și pentru a înțelege cauzele și consecințele acestora;
- să conștientizeze modul în care identitățile multiple care se intersectează modelează puterea și privilegiile;
- să aprofundeze cunoștințele despre spațiile și serviciile disponibile în comunitatea locală pentru a preveni și combate violența în rândul adolescenților.
Astfel, școlile reprezintă actori-cheie pentru proiect; în această a doua ediție a proiectului, urmând principiile abordării integrate, vor găsi noi aliați în familiile elevilor, printr-o reală implicare a părinților în activitățile proiectului. Acest manual a integrat noi conținuturi, instrumente și metodologii create cu scopul consolidării obiectivelor manualului anterior, de creștere a accesului la proiect și a sustenabilității acestuia. Oferă îndrumare, atât teoretică, cât și practică, pentru a susține profesioniștii din domeniul educației în a preveni, combate și răspunde la modele de discriminare intersecțională, violență și violență cibernetică între adolescenți, acesta fiind un fenomen complex și structural cu forme multiple și consecințe grave. Alți actori importanți, precum experți educaționali și organizații neguvernamentale care implementează proiecte educaționale pot, de asemenea, să beneficieze de acest instrument, promovând și organizând programe similare în diferite contexte educaționale, formale sau informale.

INTRODUCERE

Prezentarea proiectului Youth for Love

Youth for Love 2 este implementat în cadrul legal și conceptual oferit de Strategia Consiliului Europei privind drepturile copilului 2016-2021, care a identificat prevenirea violenței ca fiind una din cele 5 arii prioritare pentru garantarea promovării drepturilor copiilor. Cercetările arată că există numeroși factori de risc asociați cu violența între adolescenți, care apar la diferite niveluri: la nivel individual (cum ar fi factorii comportamentali și legați de personalitate), la nivelul familiei și al relațiilor apropiate (influențe negative între adolescenți, lipsa legăturilor sociale, relații slabe între părinți și copii, comportamente antisociale ale părinților etc.) și la nivelul comunității și al societății (slabă coeziune socială, inegalitate, insecuritate, norme culturale și de gen) (Centrul pentru prevenirea și controlul bolilor, OMS, 2015).
Proiectul **Youth for Love 2**, cofinanțat de Uniunea Europeană, prin Departamentul de Justiție, Consumatori și Egalitate de Gen, își propune să prevină, să identifice și să gestioneze violența în rândul adolescenților (între 14 și 18 ani), în cadrul a 5 comunități din 4 țări europene (Italia, Belgia, Grecia, România), prin promovarea adoptării unor comportamente pozitive de prevenire și gestionare a violenței de către adolescenți, familii, profesioniști din educație și membri ai comunității, care vor fi implicați în inițiative de prevenire și gestionare a violenței, concepute și conduse de către tineri.
În timp ce proiectul **Youth for Love 1** s-a focusat mai mult pe violența de gen în școli, în această a doua ediție, partenerii proiectului au decis să se concentreze mai mult pe violența între adolescenți prin abordarea violenței și discriminării în interdependență, precum și printr-o puternică implicare comunitară, pentru a crește puterea comunității de a se împotrivi diferitelor forme de discriminare și inegalităților de putere văzute în perspectivă intersecțională.
La nivel european proiectul are ca scop:

La nivel european, proiectul isi propune:

- Dezvoltarea și testarea unui **program educațional integrat** pentru prevenirea și managementul violenței între adolescenți, în cadrul a 5 comunități locale din Europa;

- Informarea și formarea a **190 de profesioniști în educație** pentru a le dezvolta competențe în prevenirea și gestionarea violenței între adolescenți și pentru a deveni persoane resursă în școală pe această temă;

- Implicarea a **50 de părinți sau tutori** într-un program de formare specific pentru a le întări rolul în prevenirea și gestionarea violenței între adolescenți la nivelul școlii și al comunității și a le dezvolta abilități de a acorda sprijin adolescenților;

- Oferirea de cunoștințe temeinice și înțelegere privind violența între adolescenți pentru **400 de elevi**, prin includerea într-un **program educațional participativ;**

- Implicarea a **200 de tineri în cartografierea nevoilor comunităților lor locale,** în conexiune cu fenomenul violenței între adolescenți, precum și implicarea întregii comunități școlare în acțiuni de prevenire și combatere a acestui fenomen;

- **Acțiuni de advocacy la nivel național și european** printr-un proces participativ de co-proiectare a recomandărilor proiectului, prin implicarea profesioniștilor în educație, a elevilor și părinților, a tinerilor, organizațiilor neguvernamentale cu proiecte în domeniul educației și a unor factori de decizie din educație;

- **Creșterea conștientizării la nivelul publicului larg** privind fenomenul violenței în rândul adolescenților, cu targetarea a 1,5 milioane de persoane la nivel european, prin activități de comunicare (campanie web și joc online).

Parteneriatul proiectului este format din următoarele organizații europene:
ActionAid Italia (Italia), ActionAid Hellas (Grecia), UC Limburg (Belgia), AFOL Metropolitana - Agenzia Metropolitana per la Formazione, l'Orientamento e il Lavoro (Italia) și CPE – Centrul Parteneriat Pentru Egalitate (România).

Toate materialele produse în cadrul proiectului sunt disponibile gratuit și pot fi descărcate din secțiunea "Află mai mult", a website-ului proiectului: www.youthforlove.eu/ro

Proiectul este cofinanțat prin Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene.
Durata: Mai 2021 – Aprilie 2023

Scop, tematici, metodologia manualului

Manualul se adresează profesorilor, directorilor de școli, tutorilor, consilierilor școlari, personalului tehnic și administrativ și oricăror altor reprezentanți ai personalului școlar care sunt responsabili pentru crearea și menținerea unui mediu școlar incluziv, care promovează modele de comportament și tipare de relații pozitive și sănătoase. Atât școlile, cât și alte instituții publice și organizații neguvernamentale active în domeniul educației pot folosi acest manual fie în întregime, fie parțial. Pot fi selectate activitățile și instrumentele care par a fi cel mai utile într-un context specific. Implementarea acestui program de formare poate contribui la crearea unor spații mai sigure și mai sănătoase pentru toți elevii, care pot, în final, beneficia de aceste activități atât pe termen lung, la școală, cât și pe parcursul întregii vieți. Prin intermediul acestui program, profesorii și personalul școlar pot să dobândească atât competențe în gestionarea situațiilor de violență și violență cibernetică între adolescenți, cu care se pot confrunta în mediul școlar, cât și încredere în propria capacitate, mai ales atunci când aceasta se susține și pe niveluri crescute de sprijin intern și de muncă în echipă, deosebit de necesare.

Conținutul manualului a fost construit pe baza informațiilor teoretice și practice și a instrumentelor dezvoltate în proiectul Youth for Love anterior (2019-2021), cât și pe baza expertizei obținute de organizațiile partenere în proiect precum și de alți actori relevanți în domeniu.

Manualul încurajează o abordare care să cuprindă întreaga școală, care implică adresarea nevoilor elevilor, ale personalului școlar și ale comunității largi, nu doar în ce privește conținutul curriculei școlare, cât și mediul educațional în totalitatea sa. Acest lucru implică acțiuni comune și de colaborare în cadrul comunității școlare pentru a îmbunătăți învățarea, comportamentul și bunăstarea elevilor și a condițiilor care le susțin. Abordarea care vizează întreaga școală ia în considerare că toate aspectele comunității școlare pot avea un impact pozitiv asupra sănătății, siguranței și bunăstării elevilor, dar și asupra dezvoltării lor din punct de vedere educațional.

Acest manual actualizat propune o modalitate nouă, ușor de urmat și realizat și este cea sugerată în special pentru cei care au testat deja modulele din proiectul Youth for Love 1. Puteți găsi, de asemenea, materiale și conținuturi suplimentare care pot fi combinate cu metodologiile și activitățile cuprinse în Manualul pentru implementarea programului de sprijin pentru adolescenți în școli și Manualul de formare pentru profesori realizate în cadrul proiectului YFL1.

Sugerăm să parcurgeți toate cele patru module propuse în acest manual, dar fiecare facilitator poate gestiona timpul alocat după cum consideră potrivit (în special în ceea ce privește Modulele A și C, care pot fi împărțite în două sesiuni de formare) pentru a obține cele mai bune rezultate posibile.

Fiecare facilitator poate folosi activitățile propuse atât în YFL1, cât și în YFL2, în funcție de interesele și nevoile grupului.

Câteva exemple pentru o mai bună clarificare a posibilei structuri:

- Modulul A - înainte de a aborda conținutul despre leadershipul feminist, este mai bine să aveți o privire de ansamblu asupra setului de instrumente YFL1 TSP, Modulul 2, "Stereotipurile de gen: o introducere" (pagina 28). Facilitatorii pot găsi mai multe informații în Modulul 4, "Promovarea principiilor incluzive și feministe în mediile școlare" din cadrul setului de instrumente YFL1 SST (pagina 70);

- Modulul B - explicația metodologică a exercițiului "O călătorie cu trenul" este disponibilă integral în setul de instrumente YFL1 TSP, Modulul 2, "Stereotipurile de gen: o introducere" (pagina 29); indicații detaliate despre "Persoana genderbread" sunt, de asemenea, disponibile în setul de instrumente YFL1 SST (Fișa de lucru 1, pagina 26);

- Modulul D - înainte de a aborda conținutul despre violența în mediul online, este mai bine să aveți deja o privire de ansamblu asupra setului de instrumente YFL1 TSP, Modulul 7 "Cyberbullying și violența în mediul online" (pagina 82);
- Glosar - pentru a avea o imagine completă a terminologiei principale, consultați secțiunea "Definiții cheie din Convenția de la Istanbul – Glosarul principalelor definiții" (pagina 63, setul de instrumente YFL1 TSP).

Concret, activitățile din cadrul acestui manual includ următoarele tipuri de metodologii:

Învățare bazată pe cooperare

Este o metodă educațională de învățare bazată pe cooperarea între elevi, fiecare dintre aceștia oferind grupului cunoștințele și abilitățile sale. Învățarea în grupuri este foarte eficientă, nu doar din punct de vedere al proceselor cognitive, ci și din punct de vedere al activății proceselor sociorelaționale pozitive; în cazul fiecărui participant, crește nivelul stimei de sine, al abilităților sociale, al impactului proceselor de învățare; fiecare dintre participanți învață să coopereze pentru a atinge un scop comun.

Brainstorming (furtuna de idei)

Este o metodă educațională participativă care are drept scop analizarea problemelor și identificarea de soluții. Participanții sunt liberi să își exprime ideile fără ca acestea să fie judecate de către ceilalți participanți sau de către profesori. În ultima etapă a sesiunii de brainstorming toate ideile sunt puse laolaltă pentru a găsi soluții comune la problema dată.

Cercetare și documentare online și offline

Această metodă de învățare are drept scop stimularea participanților să adune în mod proactiv informații pe parcursul procesului lor de învățare. Documentarea poate avea loc cu ajutorul Internetului sau prin metode tradiționale, dar în ambele cazuri participanții dobândesc abilitatea de a selecta informațiile pe baza relevanței și a credibilității surselor, iar integrarea întregului conținut se petrece cu mai mare ușurință.

Joc de rol

Participanții se pun în locul unei alte persoane și ajung astfel să înțeleagă și să ia în considerare diferite puncte de vedere.

Analiză de studii de caz

Această metodă educațională nu are scopul de a rezolva o problemă, ci mai degrabă să dezvolte abilitatea de a gestiona situații problematice sau dificile, de a le identifica și de a imagina posibile reacții. Dincolo de a dezvolta abilități analitice, atunci când este implementată în cadrul unui grup, această metodologie poate conduce la:

- O cunoaștere mai profundă a persoanelor cu diferite identități și mai puține prejudecăți legate de acestea
- Realizarea faptului că aceeași situație sau aceeași problemă poate fi interpretată diferit de persoane diferite
- Deconstrucția stereotipurilor și a suprasimplificărilor
- Mai multă conștientizare legată de modul în care interacționează oamenii și de factorii care facilitează înțelegerea reciprocă
- Evidențierea procesului de gândire despre o anumită problemă reală și a modalităților în care pot fi identificate posibile soluții de grup.

Identificare și rezolvare de probleme

Rezolvarea de probleme este o metodă educațională care are scopul de a produce învățare și descoperire de soluții pornind de la o problemă dată. Rezolvarea de probleme este mereu precedată de o etapă în care problema este cunoscută, respectiv acel timp inițial în care participanții sunt invitați să identifice cu claritate toate aspectele care țin de problema respectivă, precum și una sau mai multe soluții. Este, deci, o metodă de analiză folosită pentru a identifica, planifica și implementa toate acțiunile de care este nevoie pentru a rezolva o problemă.
Adesea presupune următoarele faze:

1. definirea problemei;
2. culegerea de informații;
3. identificarea cauzelor probabile;
4. formularea cauzelor probabile;
5. dezvoltarea operațională a analizei;
6. monitorizarea rezultatelor.

Descriere

Această metodă constă într-o reflecție auto-critică asupra a aceea ce a fost realizat și învățat pe o temă dată.

Lucru în grup

Lucrul în grup este o metodă organizațională fundamentală pentru creștere umană și pentru procesul de socializare al tinerilor. În funcție de activitatea specifică de implementat, facilitatorul poate crea grupuri în mod direct, de exemplu pentru a echilibra abilitățile și competențele sau poate oferi participanților opțiunea de a forma grupuri pe cont propriu, în funcție de preferințele lor.

O abordare feministă intersecțională pentru combaterea și prevenirea violenței în rândul adolescenților

Toate materialele și resursele dezvoltate urmează o perspectivă feministă intersecțională pentru a aborda cauzele profunde și structurale ale violenței, bazată pe conștientizarea faptului că analiza și acțiunea mișcărilor feministe nu sunt limitate la așa numitele "probleme ale femeilor", cum ar fi drepturile reproductive sau egalitatea de plată, ci includ mișcări cu o varietate de subiecte, cum ar fi acțiuni care privesc criza climatică sau lupta pentru susținerea drepturilor omului.

Feminismul intersecțional reunește voci și experiențe diverse pentru a construi viziuni multidimensionale comune cu privire la viitor și pentru a conduce la înțelegerea faptului că discriminarea femeilor și orice alte forme de discriminare sunt interconectate și, de aceea, trebuie abordate împreună, dintr-o perspectivă intersecțională.
Termenul "*intersecționalitate*" a fost inventat în 1989 de Kimberlé Crenshaw, avocată pentru drepturi civile și profesoară de drept. Feminismul intersecțional reprezintă înțelegerea faptului că fiecare persoană are propriile experiențe, specifice genului său, și recunoaște diferitele identități și provocări cu care oamenii se pot confrunta sau care îi fac vulnerabili. Pentru a-și atinge scopurile declarate, feminismul are nevoie să acomodeze diferitele nevoi, experiențe și identități ale diferitelor persoane, folosind o abordare intersecțională care să arate cum privilegiul, puterea și circumstanțele pot afecta înțelegerea și perspectiva.

Aceste identități se suprapun și se intersectează și pot fi experimentate cu intensitate diferită în momente diferite. Ele pot fi amplificate când sunt puse împreună, astfel încât este important să ascultăm și să recunoaștem aceste experiențe diverse."*Femeile nu sunt expuse doar la sexism – rasismul, abilitismul (discriminarea persoanelor cu dizabilități), ageismul (discriminare bazată pe vârstă), homofobia, transfobia, discriminarea pe bază de religie, toate sunt legate intrinsec de modul în care diferitele femei trăiesc inegalitatea*".
Intersecționalitatea este un cadru teoretic care permite înțelegerea modului în care aspecte ale identității sociale și politice ale unei persoane (gen, rasă, clasă socială, sexualitate, abilități etc.) se pot combina și conduc la modalități aparte de discriminare.
O transformare socială cu adevărat feministă necesită nu doar adresarea inegalităților de gen, ci și a inegalităților politice, rasiale și economice. O schimbare reală este posibilă doar prin contestarea tuturor formelor de discriminare și inegalităților de putere, nu doar a celor care afectează femeile. Acesta este motivul pentru care mișcările feministe se concentrează nu doar pe interacțiunile interpersonale, ci și pe sistemele și structurile de putere care influențează inegalitatea socială. Chiar dacă cineva poate să nu fie afectat de discriminare, acest lucru nu schimbă faptul că toți trăim într-o societate în care rasismul/sexismul/clasismul/heterosexismul/abilitismul au impact asupra vieților oamenilor care nu se încadrează în

grupul dominant.
Pentru a integra cu succes o abordare de leadership feministă este fundamental să reflectăm asupra relațiilor de putere în contextul școlar, acordând o atenție deosebită și structurilor de putere profunde.

În acest sens, toate resursele și materialele se bazează pe principii feministe care subliniază diferite idealuri de bază și contribuie la punerea în practică a feminismului, integrând diferitele aspecte ale problemelor legate de gen:

- **Personalul este politic:** unul din elementele de bază, distincte, ale gândirii feministe. Acest principiu se bazează pe convingerea că ceea ce facem în viața personală are și un sens politic și, de asemenea, că acțiunile noastre politice au un înțeles puternic și un impact asupra sferei vieții noastre personale;

- **Biologia nu este destin:** oamenii nu trebuie să fie constrânși să-și formeze identitatea socială pe baza sexului, a rolurilor private sau publice;

- **Egalitate:** feminismul înseamnă egalitate pentru toată lumea, nu doar pentru femei;

- **Incluziune și diversitate:** există multe forme de opresiune și intersecționalitate;

- **Pace și securitate:** asigurarea că femeile nu sunt victime ale violenței sexuale, permițându-le femeilor să-și trăiască viața fără perturbări;

- **Integritatea corporală și libertatea față de violența de orice tip** – fără abuz mental sau fizic, dreptul la alegerile sexuale și reproductive, dreptul de a lua decizii cu privire la corpul lor fără teamă.

Organizarea acestui manual

Acest manual conține patru module, fiecare cu conținuturi, metodologii și obiective de învățare specifice. Aceste module au fost elaborate pe baza activităților de diagnoză și cercetare desfășurate pe parcursul implementării programului Youth for Love; cu toate acestea, ele nu sunt construite luând în calcul un anumit context școlar, ci sunt elaborate într-un mod destul de general, astfel încât să poată fi ușor de utilizat de către școlile care funcționează în contexte diverse. Încurajăm, de asemenea, orice potențială școală, instituție publică sau organizație neguvernamentală care dorește să utilizeze setul de instrumente să adapteze activitățile la nevoile și contextele în care lucrează; flexibilitatea în dezvoltarea activităților din prezentul set de instrumente permite diverse adaptări ale materialului prezent. De asemenea, multe dintre activitățile incluse în module pot fi utilizate în cadrul atelierelor de lucru cu alte grupuri țintă decât adolescenții și elevii, nefiind utile doar celor care se află în mediul școlar.

Modulul A - Leadership feminist - acest modul își propune să crească conștientizarea participanților cu privire la importanța unui spațiu sigur, să reflecteze asupra leadershipului feminist colectiv și să identifice abilitățile și caracteristicile necesare leadershipului feminist.

Modulul B - Intersecționalitate - acest modul își propune să introducă conceptele de intersecționalitate, heteronormativitate, putere și privilegii; să exploreze principiul feminist al intersecționalității de gen și alți factori de identitate și modul în care ierarhiile de gen se intersectează cu alte ierarhii de putere și privilegii.

Modulul C - Violența în rândul adolescenților - acest modul are ca scop dezvoltarea capacității de a recunoaște violența în rândul adolescenților și diferitele forme în care aceasta poate să apară; de a înțelege cum se manifestă comportamentele pozitive în relații și de a crește gradul de conștientizare asupra cauzelor și consecințelor violenței în rândul adolescenților.

Modulul D - Violența în mediul online - acest modul își propune să crească gradul de conștientizare cu privire la diferitele forme și caracteristici ale violenței în mediul online și la modalitățile în care aceasta poate avea loc; să crească, de asemenea, capacitatea elevilor de a înțelege modul în care funcționează principalele rețele de socializare, pentru ca astfel să le poată utiliza în cunoștință de cauză.

Modulele pot fi adaptate în diferite contexte de educație formală sau non-formală. Profesorii sau facilitatorii pot personaliza cu ușurință activitățile și instrumentele pentru a răspunde nevoilor elevilor lor și pentru a aborda provocările specifice cu care se confruntă școlile în dezvoltarea unui mediu sigur pentru toți elevii, care este favorabil

incluziunii. Următoarele standarde, însă, trebuie să fie întotdeauna menținute în programul de formare și la nivelul obiectivelor acestuia:

- Intersecționalitatea trebuie să fie un principiu transversal în toate conținuturile oferite;
- Intersecționalitatea trebuie integrată în toate materialele didactice;
- Politicile și procedurile nu pot fi privite nici ca formalități lipsite de aplicabilitate practică, nici ca simple recomandări;
- Pentru a transmite conținutul este necesară o comunicare adecvată;
- Echipele de profesioniști din școli trebuie să fie constituite și să lucreze în interesul tuturor elevilor.

Recomandări etice în utilizarea acestui manual

A gestiona violența (violență de gen, violență online în rândul adolescenților) în context școlar înseamnă a observa realitățile și identitățile complexe și întrepătrunse ale actorilor care populează școala: cele ale elevilor implicați, dar și cele ale profesorilor și ale celorlalți reprezentanți relevanți din personalul școlar. Toți acești actori, cu specificul și nevoile lor particulare, trebuie să fie luați în calcul în momentul elaborării și implementării unui sistem de evaluare și intervenție, iar în absența respectului pentru principiile etice și a înțelegerii profunde a fenomenului, este posibil ca scopurile sistemului de intervenție să nu poată fi îndeplinite. Includem mai jos doar câteva tipuri de situații provocatoare din punct de vedere etic, dintre multele astfel de situații care pot fi întâlnite într-un mediu școlar anume și într-un caz specific.

Atenție sporită la anumite aspecte. Pentru ca prevenirea și managementul violenței de gen și violenței în mediul online în rândul adolescenților să fie eficiente în context școlar, profesorii și personalul școlar trebuie să fie conștienți de modul în care genul influențează procesul educațional și să îl ia în calcul în mod adecvat. Prevenirea și gestionarea eficientă a cazurilor de violență de gen în mediul școlar nu pot avea loc dacă procesul educațional rămâne marcat de stereotipuri și prejudecăți de gen! Activitățile de formare pentru elevi reprezintă doar o jumătate a intervenției; profesorii și personalul școlar trebuie să fie, la rândul lor, formați.

Păstrarea confidențialității. Trebuie să ne amintim permanent că atunci când gestionăm o situație de violență de gen în context școlar, ni se încredințează informații personale, adesea foarte sensibile, care au un impact profund asupra vieții adolescenților în modalități de care este posibil să nici nu fim conștienți. Păstrați confidențialitatea asupra activităților de prevenire și, ideal, asigurați-vă că sunt facilitate de o figură neutră (consilierul școlar, un expert extern, un reprezentant al unei organizații neguvernamentale partenere etc.). De asemenea, încurajați elevii să nu se expună unii pe ceilalți și să fie conștienți de situațiile de vulnerabilitate în care colegii lor s-ar putea regăsi, prin urmare să acționeze pe tot parcursul activităților cu grijă și respect. Povestea celuilalt nu este un bun comun și granițele trebuie să fie respectate cu strictețe; persoane diferite au ritmuri diferite și este posibil ca pentru anumiți participanți să fie nevoie de mai mult timp pentru a se simți în siguranță și pentru a se putea deschide, de aceea este recomandat ca atunci când vorbim despre experiența din grup, să vorbim despre a noastră, nu despre experiențele celorlalți. Chiar dacă încurajăm ferm menținerea confidențialității, ne dăm seama că atunci când lucrăm cu minori avem obligația de a raporta cazurile de violență pe care le-am putea întâlni în munca noastră. Vă rugăm să vă amintiți că există servicii specifice și organizații la nivelul comunității în care lucrați care vă pot susține!

Respect reciproc. Violența de gen este atât o problemă publică, cât și una privată. Fiecare elev din sala de curs are propriile sale percepții și experiențe în ceea ce privește violența. Pentru a întări capacitatea lor de a se proteja sau de a-i proteja pe alții, elevii trebuie să beneficieze de un spațiu de siguranță în cadrul formării tocmai pentru a putea adresa întrebări, pentru a-și putea confrunta propriile prejudecăți și pentru a dobândi o nouă înțelegere asupra fenomenului.

Susținerea cooperării. În timp ce unul dintre obiectivele formării este acela de a susține elevii să aibă acces la resurse și sprijin din partea adulților, un alt obiectiv este acela de a crea grupuri puternice de elevi, care se transformă din martori indiferenți la situațiile de violență

de gen în actori importanți în prevenire. Cooperarea între adolescenți este foarte importantă pentru a transmite mesajul că violența (de gen sau în mediul online în rândul adolescenților) nu poate fi tolerată; coeziunea grupului înseamnă foarte mult pentru prevenire, pentru transformarea școlii într-un spațiu de siguranță pentru toți elevii.

Adaptarea la nevoile elevilor. Nu permiteți ca acest program de formare să devină, în ochii elevilor, o simplă formalitate. E foarte important ca programul de formare să fie, pentru elevi, un spațiu unde se pot simți auziți. Adaptați constant toate activitățile la nevoile lor și la subiectele de discuție care vin de la ei. Fiți acolo pentru ei și fiți atât o resursă pentru ei, cât și o persoană care îi însoțește în procesul lor de a dobândi cunoaștere, înțelegere, descoperiri!

MODULUL A

Leadership feminist

Obiective de învățare

- Să conștientizeze importanța unui spațiu sigur și să susțină capacitatea participanților de a crea un spațiu sigur
- Să reflecteze asupra leadershipului feminist colectiv și să identifice abilitățile și caracteristicile necesare.

Abilități dezvoltate

Lucru în echipă, empatie, comunicare, ascultare activă, vorbit în public, gândire critică

Materiale necesare

- pixuri și markere
- bandă adezivă
- post-it-uri
- Cartoane mari

Sugestii pentru pregătire

Acest modul are ca scop lansarea programului pentru elevi și integrarea câtorva elemente practice legate de leadershipul colectiv feminist și de modul de exercitare a acestuia. După ce vor defini ce reprezintă un spațiu sigur și vor identifica acele acțiuni necesare pentru a se asigura că un spațiu este de fapt sigur pentru toți cei implicați, participanții vor reflecta în legătură cu semnificația leadershipului feminist colectiv, în special cu modalitățile în care acesta poate fi practicat zilnic.

Pentru pregătirea atelierului, puteți consulta Modulul 4 din manualul adresat personalului școlar, care abordeaza tema leadershipului feminist și a feminismelor, precum și Modulul 1 din TSP YFL1, care oferă informații utile despre cum să prezentați proiectul și despre cum să identificați temerile și așteptările participanților în legătură cu proiectul și să răspundeți la acestea.

Activități descrise detaliat

Bun venit și introducere

10 minute

Spuneți bun venit participanților și prezentați-le obiectivele principale ale acestui modul. Puteți folosi exercițiul de spargere a gheții propus mai jos pentru a crea o atmosferă pozitivă în grup (sau puteți utiliza un altul, pe care îl puteți alege din manualul pentru elevi dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1). Introduceți apoi conținutul modulului și prezentați pe scurt activitățile.

Un compliment pentru fiecare!

15 minute pentru a primi

15 minute pentru a împărtăși

Oferiți fiecărui participant o foaie de hârtie sau un post-it. Rugați-i să noteze un compliment pe care l-au primit, pe care l-au auzit, sau pe care ar dori să îl primească, fără a scrie numele lor sau al altora pe hârtie. Complimentul poate fi legat fie de interior, fie de exterior. Dați-le câteva minute pentru a scrie și apoi treceți pe la fiecare dintre ei cu o cutie mică. Rând pe rând, participanții vor pune hârtia lor împăturită în cutie, împărtășind în același timp cu restul grupului cum se simt în acel moment.

La finalul modulului, aduceți din nou în grup cutia cu complimente și rugați pe fiecare participant să ia o hârtie din cutie în mod aleatoriu, să o citească cu voce tare și să împărtășească din nou cum se simte după sesiune.

Activități descrise detaliat

45 de minute

Spațiu sigur

Pe parcursul întregului program de formare, este fundamental să ne concentrăm asupra creării unui spațiu sigur, în care toți participanții să se simtă respectați și incluși. Acest lucru poate fi realizat numai dacă toți participanții se pun de acord în legătură cu un set comun de comportamente și modalități de interacțiune, acestea nefiind impuse de facilitatori, ci dezvoltate în grup. În plus, construirea unei viziuni comune asupra a ceea ce semnifică un spațiu sigur pune în practică ideea unui leadership colectiv și contribuie la transformarea de durată a modalităților de interacțiune practicate.

Pentru a da startul activității, distribuiți post-it-uri fiecărui participant și rugați-i să scrie toate elementele care caracterizează un spațiu sigur pentru ei. Acordați grupului cinci minute (chiar mai mult, dacă este necesar) pentru această reflecție individuală. Apoi, colectați post-it-urile și lipiți-le pe flipchart, grupându-le pe cele similare. Faceți o scurtă recapitulare a ceea ce este notat de către participanți și întrebați-i dacă au comentarii sau doresc să adauge ceva. În timpul discuțiilor de grup puteți adăuga, de asemenea, unele elemente importante, dacă acestea nu sunt menționate de către grup. Fiecare context este diferit și pot fi necesare adaptări, dar, în general, putea sugera următoarele:

- Consimțământ
- Confidențialitate
- Respect reciproc
- Grijă reciprocă
- Toleranță zero față de discriminare
- Incluziune și echitate
- Conștiința de sine

Ricordarsi di dare abbastanza spazio al gruppo per discutere e trovare un accordo comune sui punti principali. Identificare con il gruppo almeno 10 punti per lo sviluppo del “manifesto dello spazio sicuro” e annotarli su un cartellone. Durante la discussione e le riflessioni stimolare il gruppo ad aggiungere anche alcuni esempi pratici di cose da fare e da non fare, per ciascuno dei punti individuati. Se il tempo lo consente, il gruppo potrebbe preparare un output creativo, come un cartellone colorato da appendere in classe. In alternativa, può essere un’attività da assegnare tra un modulo e l’altro.

Oferiți suficient spațiu grupului pentru a discuta și a ajunge la un acord comun asupra punctelor principale. Identificați împreună cu grupul cel puțin 10 puncte pentru elaborarea manifestului pentru un spațiu sigur și scrieți-le pe flipchart. În cadrul discuției și al reflecțiilor, stimulați grupul să adauge și câteva exemple practice de lucruri de făcut și de nefăcut pentru fiecare dintre punctele identificate. Dacă timpul o permite, grupul ar putea pregăti un produs creativ, cum ar fi un poster colorat care să conțină toate aceste indicații și care să fie expus în sală. Alternativ, aceasta poate fi o temă de la un modul la altul.

30 de minute

Ce este și ce nu este feminismul

După ce ați convenit asupra modului în care puteți crea un spațiu sigur pentru toți participanții care să fie menținut pe întreg parcursul programului, propuneți grupului un brainstorming despre feminism, despre ce înseamnă acest concept pentru participanți și despre cum îl vom utiliza pe parcursul proiectului. Pentru pregătirea activității, mai multe informații despre ce este și ce nu este feminismul pot fi găsite în Modulul 4 din manualul pentru formarea personalului școlar, elaborat în cadrul proiectului YFL1.
Pentru a da startul procesului de gândire împreună, arătați grupului următorul videoclip: https://www.youtube.com/watch?v=4fiOSG-vYMBA

După vizionarea videoclipului, rugați participanții să spună ce le-a atras atenția în mod special și să împărtășească reflecții și comentarii despre ceea ce tocmai au auzit. Apoi, împărțiți participanții în grupuri de 4 sau 5 persoane. Acordați fiecărui grup 10 minute pentru a elabora "definiția", apoi reveniți în plen și rugați fiecare grup să împărtășească pe scurt principalele lucruri care au apărut în discuțiile lor (acordați maxim 2 minute pentru fiecare grup). Rugați participanții să nu caute definiția corectă pe Internet, ci mai degrabă să reflecteze asupra percepțiilor, ideilor și experiențelor lor personale. Apoi invitați grupul ca, prin comentarii și reflecții, să ajungă la o concluzie comună despre ce înseamnă feminismul în cadrul Youth for Love.
În cazul în care acestea nu apar din partea grupului, vă sugerăm să integrați următoarele reflecții, adăugându-le la informațiile incluse în Modulul 4 al manualului pentru personalul școlar dezvoltat în cadrul proiectului YFL1:

- Nu există un singur feminism, ci mai multe curente de gândire diferite. Cu toate acestea, există câteva elemente comune care caracterizează toate mișcările feministe (politicul este personal, biologia nu este destin, egalitatea, diversitatea și incluziunea, pacea și securitatea, integritatea corporală și libertatea față de toate formele de violență). Prin urmare, ar fi mai degrabă mai corect să vorbim despre FEMINISME (la plural).

- Feminismele se referă în principal la egalitatea de gen, dar nu numai femeile ar putea beneficia de o societate feministă. De exemplu, stereotipurile de gen îi afectează și pe bărbați, ne putem gândi la cele legate de masculinitatea toxică și la modul în care aceasta le influențează viața.

- Folosirea unei abordări feministe înseamnă o schimbare la nivelul puterii și desființarea sistemelor opresive, inclusiv recunoscând intersecțiile dintre diferitele sisteme de opresiune.

- Prin femei înțelegem toate cele care se identifică ca atare.

- Chiar dacă o problemă nu vă afectează în mod direct, puteți fi aliat feminist și puteți susține lupta celor care trăiesc în oprimare.

- Feminismele sunt strâns legate și de problemele LGBTIQ+, nu doar de cele ale femeilor. În special feminismul intersecțional (care ne va ghida pe tot parcursul proiectului) recunoaște existența unor identități multiple care se intersectează și faptul că alte ele-

Activități descrise detaliat

mente (cum ar fi clasa, rasa, educația etc.) ne influențează identitatea și, prin urmare, și locul nostru în societatea în care trăim.

- Feminismele depășesc o viziune heteronormativă și binară a lumii (bărbați vs. femei) și recunosc și celebrează toate identitățile de gen și orientările sexuale.
- Feminismele nu sunt împotriva bărbaților, dar sunt împotriva tuturor sistemelor care reproduc privilegiile masculine.
- Feminismele nu sunt împotriva faptului de a avea copii, ci susțin dreptul fiecărei femei de a decide în mod autonom cu privire la corpul ei.

Pe baza nivelului de conștientizare existent în cadrul grupului, ar putea fi necesară aprofundarea în continuare a conceptului înainte de a trece la următoarea activitate privind leadershipul feminist colectiv. Pentru a face acest lucru, puteți consulta "Intersectional Feminist Discussion Toolkit", elaborat de ActionAid Australia:

https://actionaid.org.au/wp-content/uploads/2018/10/FeministDiscussionTOOLKIT-FINAL2018-2.pdf

Construirea unui leadership feminist colectiv - calități de leadership

45 de minute

După brainstorming și după identificarea unor definiții comune ale feminismului, leadershipului și puterii, introduceți conceptul de leadership feminist colectiv. Pentru pregătirea introducerii, puteți găsi referințe aprofundate despre leadershipul feminist în Modulul 4 al manualului pentru personalul școlar dezvoltat în cadrul proiectului YFL1; de asemenea, sugerăm și un articol despre leadershipul feminist colectiv care explică în detaliu ce înțelegem prin aceasta. Vă rugăm să rețineți că conceptele prezentate sunt complexe și ar putea fi nevoie să fie readaptate la contextul specific al intervenției. Pe parcursul prezentării, asigurați-vă că subliniați următoarele: "*Construirea unui leadership feminist colectiv nu înseamnă că exercitarea individuală a puterii, a responsabilității și a răspunderii sunt ignorate, dimpotrivă. Unul dintre elementele-cheie ale leadershipului feminist colectiv este dezvoltarea încrederii și transparenței, precum și a unui nivel de coordonare și organizare. Leadershipul feminist colectiv nu înseamnă lipsă de structură. Pentru a-l susține în practică, există un puternic accent la nivel de responsabilitate, răspundere colectivă și consolidarea rezilienței, iar fiecare are un rol concret, care ia în calcul energia, talentele și pasiunile sale. Există claritate și interconectare a rolurilor, instrumente și procese decizionale, echilibru între responsabilitatea față de misiune/obiective/bunuri comune și grijă colectivă, precum și onestitate radicală, pentru a putea scoate la suprafață și rezolva conflictele.*

Leadershipul feminist colectiv este esențial pentru a construi împreună un viitor feminist pentru binele comun. Dacă noi toate conducem în mod colectiv într-un mod feminist,

aceasta formează bazele unei societăți fără opresiune, violență și discriminare. Ar fi naiv să spunem că acest spațiu ar fi lipsit de dinamici de putere inegale și opresive, dar responsabilitatea comună și măsurile necesare pentru a ține sub control și pentru a aborda aceste aspecte sunt esențiale. Va fi nevoie de o muncă perseverentă și continuă pentru a încorpora un mod diferit – în afara paradigmei hegemonice - de a ne percepe pe noi înșine ca ființe care fac parte dintr-un colectiv. Este fundamental să co-construim spații feministe care să poată susține această practică. " [1]

După prezentarea conceptelor în fața grupului, lăsați spațiu pentru comentarii, confuzii și întrebări din partea grupului și asigurați-vă că toată lumea a înțeles bine ce caracterizează leadershipul colectiv feminist. Apoi, distribuiți din nou participanților post-it-uri de culori diferite și rugați-i să răspundă la următoarele întrebări:

- **Culoarea 1:** ce caracterizează un lider feminist?
- **Culoarea 2:** care sunt abilitățile pe care ar trebui să le aibă un lider feminist?
- **Culoarea 3:** care sunt abilitățile pe care le am deja pentru a exercita un leadership feminist colectiv?
- **Culoarea 4:** care sunt abilitățile pe care trebuie să le dezvolt pentru a exercita un leadership feminist colectiv?

După ce ați acordat grupului timp pentru reflecție individuală, rugați-i să adauge post-it-urile pe o coală de flipchart care conține cele 4 secțiuni de reflecție prezentate mai sus. Cereți participanților să privească ceea ce a apărut și întrebați-i dacă au comentarii sau lucruri de adăugat.

Această activitate va contribui la dobândirea unei mai bune înțelegeri a grupurilor și a posibilelor lacune în materie de consolidare a capacităților. În plus, va contribui la creșterea gradului de conștientizare a tinerilor cu privire la modul în care se exercită leadershipul și la elementele care contribuie la un leadership colectiv și feminist.

15 minute

Rezumat si finalul modulului

La finalul modulului, realizati un rezumat a ceea ce ati discutat, lasand loc si pentru intrebari si comentarii din partea participantilor. Apoi urmati instructiunile de la sectiunea Complimente

[1] https://www.boell.de/en/2021/10/29/collective-feminist-leadership-unlearning-me-me-me#:~:text=Collective%20feminist%20leadership%20does%20not%20mean%20lack%20of%20structureless%2Dness.&text=There%20is%20clarity%20and%20interconnection,to%20surface%20and%20resolve%20conflict.

Materiale suplimentare legate de subiect

- Instrument pentru discuții feministe intersecționale, AA Australia https://actionaid.org.au/wp-content/uploads/2018/10/FeministDiscussionTOOLKIT-FINAL2018-2.pdf
- Youth For Love – site-ul proiectului https://www.youthforlove.eu/en/
- Leadership Feminist, ActionAid International https://www.actionaid.org.uk/about-us/how-we-practise-feminism-at-work
- Instrumente WeRise https://werise-toolkit.org/
- Manual privind intersecționalitatea - http://briguglio.asgi.it/immigrazione-e-asilo/2015/marzo/toolkit-intersezionalita'.pdf
- Intersectionalitate 101 - https://www.youtube.com/watch?time_continue=165&v=w-6dnj2lyYjE&feature=emb_logo
- ActionAid, Transformarea puterii, 2017 - https://actionaid.org/sites/default/files/shifting_power_online_final.pdf
- ActionAid, Curriculum de formare în drepturile femeilor și drepturile omului, 2013 - https://actionaid.ie/wp-content/uploads/2016/10/Womens-Rights-and-HRBA-Training-Curriculum-1.pdf
- ActionAid, Reflection Action http://www.networkedtoolbox.com/pages/about-reflection-action/

Abordări metodologice

Brainstorming, învățare bazată pe cooperare.

NOTE

MODULUL B

Intersecționalitate

Obiective de învățare

- Introducerea conceptelor de intersecționalitate, heteronormativitate, putere și privilegii;
- Explorarea principiului feminist al intersecționalității dintre gen și alți factori de identitate;
- Explorarea modului în care ierarhiile de gen se intersectează cu alte ierarhii de putere și privilegii, ceea ce face ca unele femei să fie expuse unui risc mai mare de discriminare multiplă.

Abilități dezvoltate

Lucrul în echipă, comunicare, leadership, gândire critică, empatie, analiză, reflecție în grup.

Materiale necesare

Setul de instrumente dezvoltat în cadrul YFL1 TSP, Modulul 2

Fișa de lucru 1
Călătoria privilegiilor

Fișa de lucru 2
Flower Power

Fișa de lucru 3
La Privilege Walk

Sugestii pentru pregătire

Vă rugăm să rețineți că, dacă alegeți Opțiunea 2, pentru exercițiul Călătoria privilegiilor va fi nevoie să aveți la dispoziție un spațiu suficient de mare, care să permită mișcarea. Înainte de organizarea modulului și, în special, a exercițiului Power flower (Fișa de lucru 2), identificați 6-7 caracteristici care sunt deosebit de relevante în contextul dvs. specific, inclusiv: sexul, identitatea de gen, rasa, etnia, clasa socială, limba, religia, vârsta, abilitatea/ dizabilitatea, naționalitatea, cetățenia (cu acte/fără acte), orientarea sexuală, educația, regiunea geografică (actuală și/sau de origine), starea civilă etc. Apoi, desenați floarea puterii (consultați materialul inclus în fișa de lucru) pe o hârtie mare sau pe flipchart:

- Partea centrală a florii trebuie lăsată liberă, deoarece aici participanții își vor adăuga numele în fișele lor individuale,
- Adăugați caracteristicile identificate pe petalele interioare, acestea vor reprezenta identitățile specifice ale individului,
- Lăsați petalele exterioare goale deocamdată, ele vor fi completate cu caracteristicile dominante, și anume caracteristicile celor care dețin puterea.

Activități descrise detaliat

10 de minute

Bun venit și introducere

Salutați și reluați conținutul din activitatea anterioară. Întotdeauna este recomandat ca la începutul modulului să folosiți un exercițiu de spargere a gheții, pentru a aduce grupul într-o stare de spirit propice lucrului (a se vedea manualul pentru elevi dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1). Introduceți apoi conținutul modulului și prezentați activitățile.

15 de minute

Pregătirea lucrului: vocabularul nostru comun

Pentru o mai bună înțelegere a principalelor concepte utilizate pe parcursul modulelor de formare și al proiectului/inițiativei, vă recomandăm ca, împreună cu grupul, să consultați Modulul 1 – Fișa de lucru 1 - "Persoana genderbread" din manualul pentru profesori dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1, arătând-o clasei și întrebând participanții dacă împărtășesc definițiile sau dacă au unele îndoieli cu privire la acestea. În plus, puteți folosi instrumentele privind sexul și genul furnizate în manualul pentru elevi dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1.

60 de minute

Power Flower – floarea puterii

Power Flower este un instrument larg utilizat și validat pentru a permite reflecții cu privire la identitățile personale și de grup pe care le avem și la înțelegerea discriminării drept proces care are scopul de a menține anumite identități dominante. A fost inițial folosit în educația anti-rasism, dar acum e larg utilizat în activitățile care abordează diversitatea și incluziunea.

După câteva discuții despre intersecționalitate și despre modurile în care identitățile noastre multiple aflate în intersecție influențează puterea, privilegiile și implicit și opresiunea, introduceți următoarea activitate, care are scopul de a reflecta cu privire la multiplele identități ale participanților și la cum acestea reflectă, intern și extern, dinamicile de grup.

Arătați participanților floarea și identificați împreună grupul cel mai privilegiat pentru fiecare dintre caracteristici și notați rezultatele pe petalele externe. Permiteți spațiu pentru îndoială și dezbatere și, dacă e nevoie, oferiți câteva exemple concrete pentru a susține discuțiile. Roata privilegiilor, inclusă în Fișa de lucru 1 a acestui modul, vă poate sprijini în această etapă și reprezintă un instrument util, care poate fi arătat participanților pentru a explica mai bine conceptele și/sau pentru a porni discuția.

Activități descrise detaliat

Oferiți fiecărui participant o fișă de lucru cu o floare necompletată pentru a-și introduce caracteristicile personale. Cereți-le să adauge categoriile dominante identificate pe petalele exterioare și caracteristicile lor personale pe petalele din interior.

Când au terminat, cereți-le să reflecteze asupra următoarelor întrebări și să își scrie ideile pe o coală separată de hârtie:

- Câte dintre caracteristicile tale personale corespund cu identitatea dominantă? Câte sunt diferite?
- Ce caracteristici nu pot fi schimbate?
- Te afectează o caracteristică în același mod în contexte diferite?
- Ce îți spune floarea despre propria ta putere în societate? Dar în acest grup?
- Care este legătura dintre și între diferitele forme de opresiune? Cum se intersectează?
- După ce fiecare participant și-a completat floarea, cereți-le să o lipească pe perete și oferiți timp tuturor să vizualizeze celelalte flori din încăpere.
- După ce ați oferit suficient timp pentru ca toate imaginile să fie văzute, rugați participanții să discute despre gândurile și concluziile lor, în echipe de doi, în special despre:
- Cât de divers este acest grup?
- Care sunt caracteristicile comune în acest grup?
- Ce ne spune acest lucru despre nivelul privilegiilor și al opresiunii din acest grup?
- Ce ne spune despre modul în care acest grup este perceput de lumea exterioară?
- Pentru a concluziona, reveniți în cerc și cereți participanților să împărtășească principalele concluzii de după discuțiile lor în echipe de doi. Apoi oferiți spațiu pentru comentarii și reflecții diverse. Cum ar putea o mai bună conștientizare despre identitățile noastre multiple care se intersectează și despre efectele de privilegiu sau opresiune ale acestora să contribuie la construcția unor relații de grup mai incluzive, în cadrul grupului de formare, dar și în viața de zi cu zi, în interacțiunile cu alte persoane?

Călătoria privilegiilor

Pentru a înțelege mai bine conceptul de intersecționalitate și pentru a-l reprezenta și vizual, vă sugerăm să alegeți una dintre opțiunile de mai jos, în funcție de nevoile concrete ale grupului și de timpul disponibil.
Călătoria privilegiilor permite introducerea în discuție a unor noi elemente legate de identități ale unor persoane care se poate să nu fie prezente în grup.

15 minute

OPȚIUNEA 1

Prezentați participanților următorul material video, care arată cum se realizează o călătorie a privilegiilor. Această metodă a fost larg utilizată cu copii, adolescenți și adulți pentru a le oferi posibilitatea de a reflecta cu privire la identitățile aflate în intersecție și la modul în care acestea ne construiesc locul în lume:
https://www.youtube.com/watch?v=hD5f8GuNuGQ

După vizionarea materialului video, cereți participanților să își spună ideile și gândurile. Dacă discuțiile par a nu fi fost suficient stimulate, puteți adresa următoarele întrebări:

- De ce credeți că persoanele implicate au ajuns în locuri diferite din începere, deși au pornit din același punct?
- Călătoria privilegiilor a indicat diferite forme de discriminare care pot apărea: care sunt acestea? Cum au afectat fiecare identitate în parte?

Pe parcursul discuțiilor, subliniați faptul că fiecare persoană are o serie de privilegii, dar se confruntă și cu anumite situații de discriminare, în funcție de factorii specifici care influențează dinamicile sociale ale puterii. Oamenii pot fi discriminați pe baza genului lor, al orientării sexuale, al vârstei, clasei, etniei, naționalității, religiei, abilităților fizice și mintale, statutului socio-economic, contextului cultural, opiniei politice etc. În multe situații, persoanele sunt discriminate pe baza unor factori multipli care se intersectează.

60 minute

OPȚIUNEA 2

Din perspectivă metodologică, vă invităm să consultați activitatea Călătoria Puterii, din Modulul 1 al Manualului pentru personalul școlar dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1 (disponibil gratuit accesând **www.youthforlove.eu**). În cadrul prezentului material veți găsi o variantă actualizată (Fișa de lucru 3) a profilelor și situațiilor care ar putea fi utilizate în cadrul activității.

10 minute

Încheierea modulului

Pentru a încheia modulul, oferiți spațiu pentru reflecții suplimentare, comentarii și întrebări din partea grupului. Încercați să evidențiați ceea ce s-a întâmplat pe parcursul modulului și împărtășiți cu participanții tematicile și scopul sesiunii următoare.

Activități descrise detaliat

Sugestii pentru facilitatori

Acest modul extinde nivelul de înțelegere al participanților cu privire la inegalitatea socială, privilegii și discriminare. Conectați aceste noi cunoștințe cu obiectivele proiectului. Introduceți concepte suplimentare, precum cel de discriminare multiplă și subliniați impactul pe care aceasta îl poate avea asupra capacității de a înainta, precum și eforturile suplimentare pe care ar trebui să le facă persoana pentru a ține pasul cu ceilalți, atunci când se află în poziție de dezavantaj. Vă rugăm să respectați aceste recomandări:

- Asigurați-vă că grupul a înțeles conceptele și, dacă este necesar, acordați timp suplimentar pentru a le explica și aprofunda. Conceptele de putere, privilegiu și opresiune sunt fundamentale pe parcursul întregului program de formare;

- Ar putea fi dificil pentru unii dintre participanți să își recunoască privilegiile, asigurați-vă că creați un mediu sigur și incluziv, fără a judeca;

- Dobândirea unei lentile intersecționale și conștientizarea modului în care puterea și privilegiile ne influențează viața pot contribui la crearea unui mediu mai incluziv la școală și o atenție suplimentară acordată modului în care interacționăm cu ceilalți.

Pe parcursul discuției din timpul exercițiilor Power flower sau Roata privilegiilor, vă rugăm să introduceți următoarele elemente, dacă acestea nu apar din partea grupului:

- Fiecare persoană are identități multiple care îi modelează viața, experiențele și relațiile;

- Identitatea noastră este modelată de factori precum genul, rasa, clasa socială, orientarea sexuală, educația, etnia, vârsta, abilitățile etc.;

- Intersecționalitatea nu se referă doar la identitate, ci ne spune și cu ce provocări și dificultăți se confruntă fiecare persoană în viața de zi cu zi;

- Intersecționalitatea se referă la modul în care identitățile noastre duc la putere și privilegii sau la discriminare și încearcă să schimbe aceste situații;

- Trebuie să fim conștienți de privilegiile noastre, astfel încât să putem fi aliați pentru cei care sunt marginalizați;

- Intersecționalitatea nu înseamnă să arătăm cu degetul spre grupurile cele mai privilegiate, ci are ca scop creșterea nivelului de conștientizare cu privire la dinamica puterii și la modul în care aceasta ne modelează rolul în societate.

Materiale suplimentare legate de subiect

Abordări metodologice

Problematizare și rezolvare de probleme, joc de rol

Youth For Love – site-ul proiectului https://www.youthforlove.eu/en/

Leadership Feminist, ActionAid International https://www.actionaid.org.uk/about-us/how-we-practise-feminism-at-work

Instrumente WeRise https://werise-toolkit.org/

Manual privind intersecționalitatea - http://briguglio.asgi.it/immigrazione-e-asilo/2015/marzo/toolkit-intersezionalita.pdf

Intersecționalitate 101 - https://www.youtube.com/watch?time_continue=165&v=w-6dnj2IyYjE&feature=emb_logo

Kimberlé Crenshaw, Urgența intersecționalității, TED Talk https://www.ted.com/talks/kimberle_crenshaw_the_urgency_of_intersectionality?language=en

ActionAid, Transformarea puterii, 2017 https://actionaid.org/sites/default/files/shifting_power_online_final.pdf

ActionAid, Curriculum de formare în drepturile femeilor și drepturile omului, 2013 https://actionaid.ie/wp-content/uploads/2016/10/Womens-Rights-and-HRBA-Training-Curriculum-1.pdf

ActionAid, Reflection Action http://www.networkedtoolbox.com/pages/about-reflection-action/

Fișa de lucru 1 – Roata puterii/privilegiilor

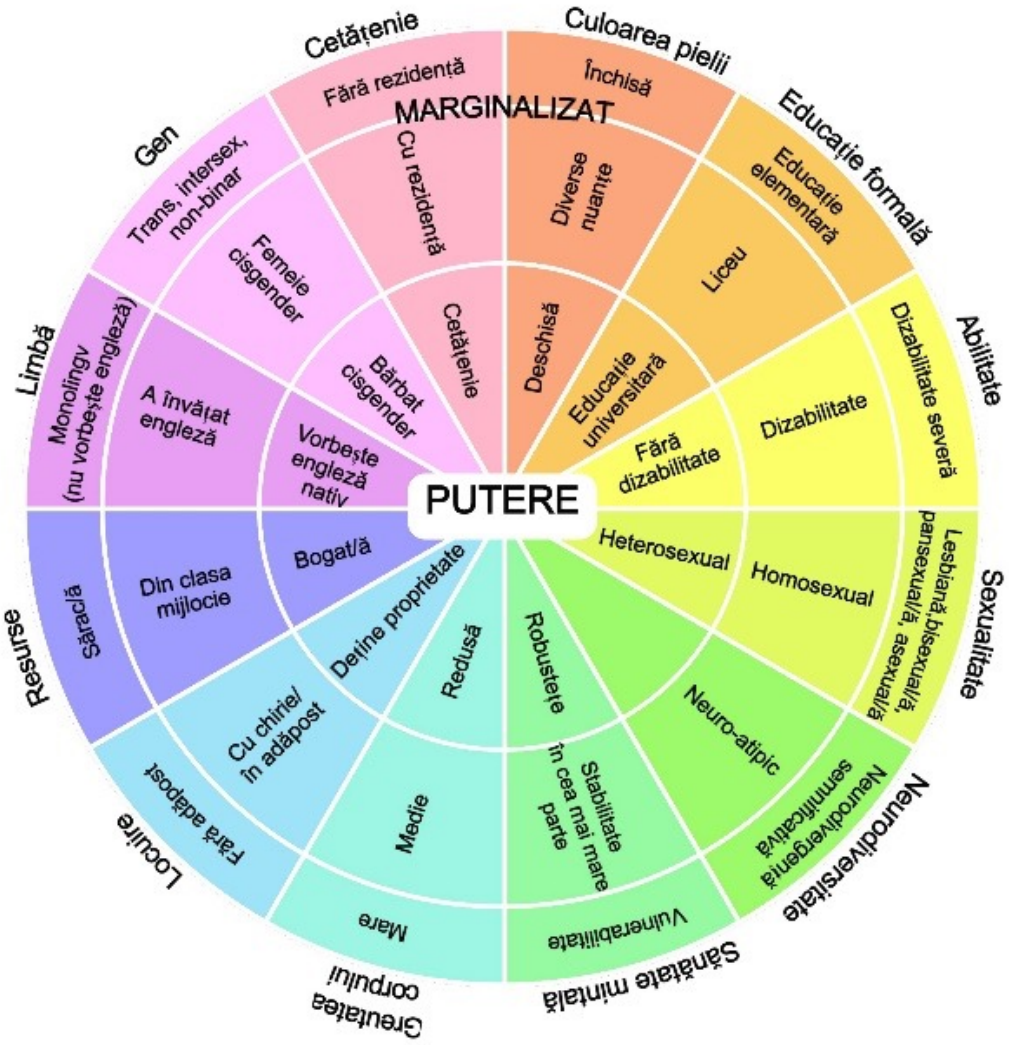

sursă:
https://werise-toolkit.org/en/system/tdf/pdf/tools/Power-Flower-Our-Intersecting-Identities_0.pdf?file=1&force=

Fișa de lucru 2 – Flower Power

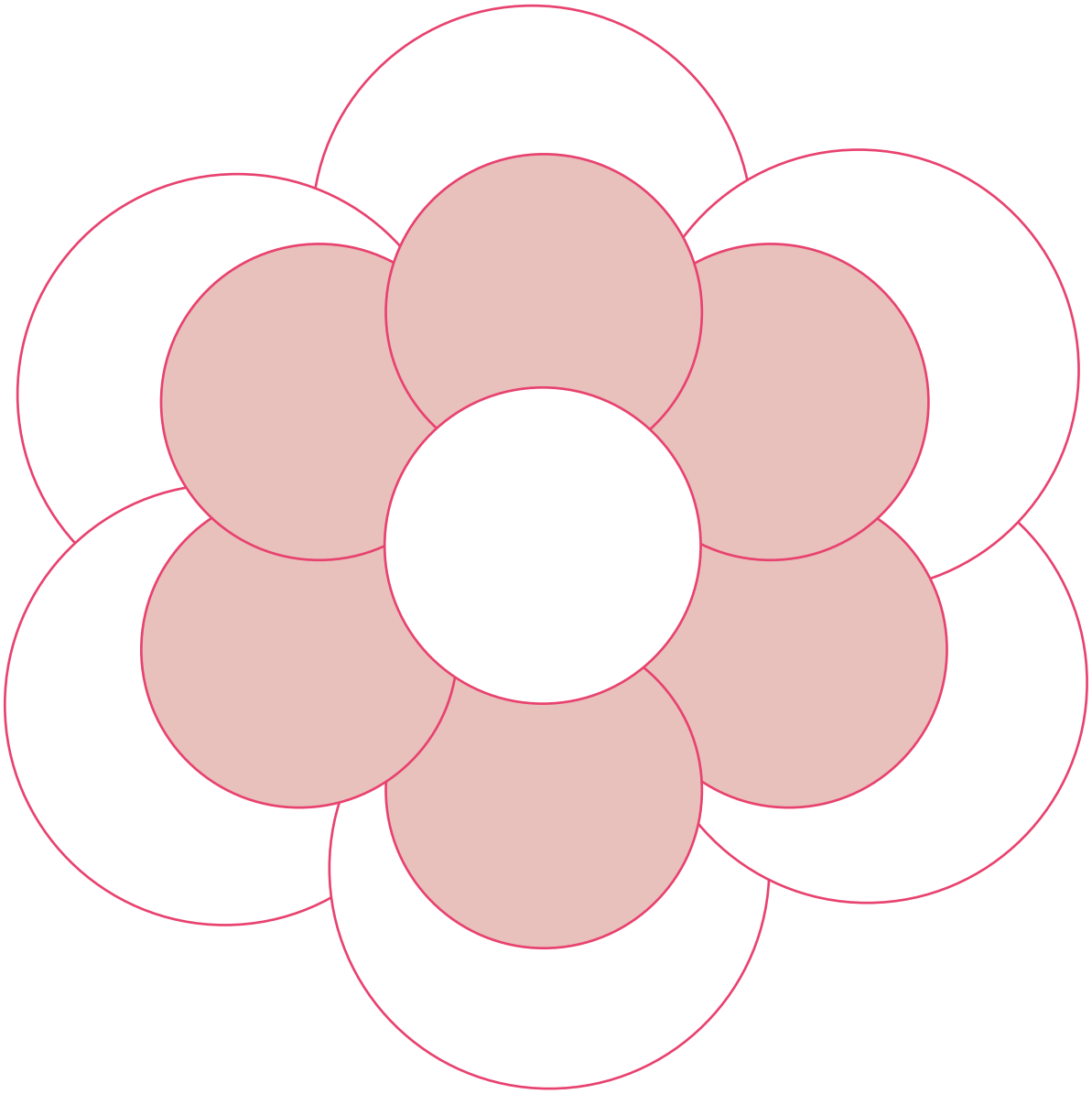

sursă:
https://werise-toolkit.org/en/system/tdf/pdf/tools/Power-Flower-Our-Intersecting-Identities_0.pdf?file=1&force=

Fișa de lucru 3 – Călătoria privilegiilor

Profiluri

JAN
Vârstă: 50
Gen: bărbat
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexual
Naționalitate: belgian

Lucrezi ca manager pentru o companie multinațională cu sediul în Bruxelles. Soția ta nu mai lucrează de când a rămas însărcinată cu primul vostru copil și acum aveți doi copii adolescenți. Locuiești într-un apartament mare în centrul Bruxelles-ului cu familia ta și îți petreci majoritatea timpului lucrând. Adesea ești plecat de acasă, dar o dată pe an îți duci familia într-o vacanță prelungită, pentru a petrece timp împreună.

FIRAZ
Vârstă: 25
Gen: bărbat
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: homosexual
Naționalitate: refugiat kurd din Siria

Ești refugiat kurd și acum trăiești în Grecia. Ai fugit din țara ta când Daesh a invadat Rojava, în 2014, temându-te că vei fi omorât din cauza orientării tale sexuale. Ai ajuns în Turcia și de acolo ai mers cu o barcă până în Lesbos. Ai petrecut mai bine de un an într-o tabără de refugiați în Moira. În prezent locuiești în Atena, într-o clădire ocupată. Speri să reușești să strângi suficient de mulți bani ca să îți poți continua călătoria către Suedia, unde locuiesc sora ta și familia ei.

ALMA
Vârstă: 45
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: lesbiană
Naționalitate: italiană

Ești dintr-un sat mic din sudul Italiei și ai crescut într-o familie foarte religioasă. La scurt timp după ce ai terminat liceul te-ai mutat într-un oraș mare din nordul țării pentru a studia dreptul. De când ți-ai recunoscut orientarea sexuală, când aveai 25 de ani, nu ai mai avut contact cu familia ta, care nu a putut accepta. Acum locuiești în Londra și lucrezi ca avocată pentru drepturi civile. Locuiești cu partenera ta, Alice, și cu pisica voastră, Miau, într-un apartament frumos din centrul orașului și adori să mergeți la cină la cele mai bune restaurante.

MARIA
Vârstă: 60
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexuală
Naționalitate: ucraineană

Lucrezi ca îngrijitoare pentru o familie spaniolă, unde ai grijă de bunicul de aproape 100 de ani, care nu mai este autonom. Lucrezi 6 zile pe săptămână, dar fără contract. Din acest motiv nu poți cere permis de rezidență și chiar dacă îți întreții familia din Ucraina (ai soț și doi copii), nu i-ai văzut de 5 ani. În ziua ta liberă te întâlnești cu prietenele tale să vorbiți, să beți o cafea, să mâncați o prăjitură; majoritatea lucrează și ele ca îngrijitoare. Îți lipsește enorm familia ta, vorbești cât de des poți cu ei și vă vedeți pe cameră.

MICHELLE

Vârstă: 18
Gen: femeie
Identitate de gen: transgender
Sexual orientation: heterosexuală
Naționalitate: italiană

Ești în ultimul an de liceu și abia aștepți să se termine! Ți-ai început tranziția acum câțiva ani și familia ta te susține și acceptă identitatea ta. Casa ta e un spațiu foarte sigur pentru tine, dar la școală e foarte greu. Școala ta nu știe cum să procedeze în astfel de cazuri și încă utilizează numele anterior tranziției. Colegii tăi de clasă ar vrea ca situația să se schimbe și să fie mai ușor pentru tine, de aceea, susținuți de o organizație de studenți, au început să protesteze și să ceară directorului să facă schimbări pentru ca toți elevii să se simtă acceptați și incluși la școală.

APHRODITE

Vârstă: 15
Gen: non-binar
Identitate de gen: genderfluid
Orientare sexuală: fluidă
Naționalitate: greacă

Mergi la o școală vocațională, unde studiezi mecanică. Nu îți place să ți se spună Aphrodite, ci mai degrabă Aphro, dar la școală și acasă îți folosesc numele întreg. Mama ta se plânge tot timpul de faptul că te îmbraci prea masculin, că încerci să îți ascunzi corpul, în special sânii, care ți-au crescut foarte mult în ultima perioadă. Îți place foarte mult să construiești lucruri și speri că într-o zi îți vei deschide propriul tău atelier de tâmplărie.

ALICE

Vârstă: 17
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: fluidă
Naționalitate: franceză

Provii dintr-o familie foarte bogată și mergi la unul dintre cele mai bune licee din Paris. Părinții tăi au așteptări foarte mari legate de viitorul tău: vor să studiezi management și să preiei compania familiei în viitor. Dar tu nu îți vezi viitorul așa...ești foarte activă în consiliul elevilor și ești activistă feministă; ai dori ca într-o zi să lucrezi în centrul anti-violență pentru femei. Din cauza activismului tău, profesorii te consideră mereu aducătoarea de probleme și eleva care nu e interesată să studieze.

MAX

Vârstă: 19
Gen: bărbat
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexual
Naționalitate: belgian

Tocmai ai absolvit liceul și acum lucrezi ca grafic designer. Îți adori jobul, întotdeauna ai vrut să faci ceva legat de design și arte. Acum cauți chirie, pentru că vrei să te muți din casa părinților. Chiar dacă aveți o relație foarte bună, e timpul să devii independent! Părinții tăi sunt puțin îngrijorați că vrei să faci asta; ai fost mereu hărțuit la școală pentru că erai prea sensibil, îți arătai deschis emoțiile și ei nu doresc să treci prin același lucru cu noii tăi prieteni și colegi de apartament.

Fișa de lucru 3 – Călătoria privilegiilor

Profiluri

ALEGRA
Vârstă: 18
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexuală
Naționalitate: română

Studiezi la o școală vocațională pentru a deveni coafeză. Acesta e ultimul tău an de școală și ai primit deja oferta de a lucra la un salon la care ai făcut practică anul trecut. Nu știi dacă să accepți sau nu, pentru că acum câțiva ani mama ta a fost diagnosticată cu o boală rară și de atunci a trebuit să ai grijă de ea permanent după școală. Familia ta nu are bani să plătească pe cineva care să se ocupe de mama ta și nici servicii în comunitate nu sunt disponibile.

EDDY
Vârstă: 17
Gen: bărbat
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: bisexual
Naționalitate: austriac

Deși părinții tăi s-au mutat aici din Republica Democrată Congo înainte ca tu să te fi născut, oamenii încă te întreabă de unde ești tu de fapt. Ai renunțat la școală când aveai 14 ani și nu ai mai reluat. Nu ai un loc de muncă și nici măcar nu știi ce vrei să faci cu viața ta. Petreci majoritatea timpului acasă, jucând jocuri video, iar în timpul weekendurilor ți-ar plăcea să ieși cu prietenii tăi, dar cum nu ai un job nu îți poți permite. Părinții tăi te amenință tot timpul că dacă nu faci ceva cu viața ta te vor trimite să locuiești cu bunica ta în Congo, așa că ai decis să te înscrii într-un proiect al primăriei pentru tineri șomeri.

CHRISTINA
Vârsta: 18
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexuală
Naționalitate: apatridă

Locuiești împreună cu familia ta la periferia Romei. Ești de etnie romă. Tu și toți membrii familiei tale nu aveți cetățenie, ca multe alte persoane de etnie romă care au venit din fosta Iugoslavie. Pentru că ai 18 ani, ai dreptul să soliciți cetățenie italiană. Însă pentru că ai dizabilități fizice și intelectuale, nu îți poți declara dorința de a dobândi cetățenia, după cum prevede legea italiană. Dreptul tău la a avea o cetățenie îți este negat din cauza discriminărilor multiple, bazate pe etnie și dizabilitate.

Aceasta este o poveste reală! Sursa: UNHCR

ALICE
Vârsta: 25
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală bisexuală
Naționalitate: italiană

Părinții tăi s-au mutat din Cameroon în Napoli, Italia, înainte ca tu să te naști. Chiar dacă te-ai născut în Italia, a trebuit să aștepți până la 18 ani pentru a primi cetățenia. Din fericire părinții tăi au putut să te întrețină economic și psihic pe parcursul procesului, altfel ar fi fost foarte greu pentru tine să faci față birocrației. Să primești cetățenia e foarte important pentru tine pentru a te simți în sfârșit acasă în țara în care te-ai născut și pentru a avea aceleași drepturi ca toți prietenii tăi, cum ar fi să te muți pentru a lucra sau studia în altă țară fără să trebuiască să îți faci griji în legătură cu viza. De când ai terminat liceul ai căutat constant un loc de muncă stabil, dar a fost foarte dificil din cauza lipsei de oportunități pentru tineri, din zona în care locuiești, dar și pentru că în majoritatea timpului oamenii se comportă diferit cu tine pentru că ai o culoare diferită de piele.

GEETA
Vârstă: 13
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: nestabilită
Naționalitate: nepaleză

Ești dintr-un sat izolat din vestul Nepalului. În țara ta, fetele sunt considerate a fi ”murdare” pe perioada menstruației și oamenii cred că dacă o fată aflată la menstruație îi atinge, lucruri rele li se vor întâmpla și zeii vor fi furioși. Prin urmare fetele sunt încă exilate din casa lor în acea perioadă și trimise să locuiască în colibe, chiar dacă această practică este ilegală din 2005. Când aveai 11 ani ai fost trimisă de acasă pentru prima oară și a trebuit să petreci câteva zile într-o colibă mică, departe de familie și prieteni. Când te trimit acolo în fiecare lună nu te poți duce la școală și îți petreci zilele curățând și măturând în jur și tăind iarba. Coliba e făcută din nămol și nu are fereastră. Nu ai tampoane și în special noaptea e foarte frig și te temi de animalele și oamenii care te-ar putea ataca.

LIINA
Vârstă: 29
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: bisexuală
Naționalitate: finlandeză

Locuiești în Barcelona cu câinele și cele trei pisici ale tale. Ai petrecut ultimii 10 ani în Spania, unde ai avut multe locuri de muncă: agent imobiliar, agent de vânzări, îngrijitoare câini. Acum lucrezi pentru o companie internațională de traduceri și locuiești într-un apartament drăguț în suburbii. Îngrijești foarte bine animalele, îți plimbi câinele de cel puțin trei ori pe zi. Ai decis că nu vrei să faci copii, dar oamenii îți spun tot timpul că ar fi cazul să te așezi la casa ta, să te căsătorești și să faci copii.

ANNIKA
Vârstă: 23
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexuală
Naționalitate: germană

Ești educatoare, dar în prezent nu lucrezi. Ai fost concediată de la ultimul tău loc de muncă pentru că directoarea grădiniței la care lucrai a aflat că fostul tău prieten a trimis câteva fotografii și înregistrări explicite cu tine prietenilor din grupul cu care juca fotbal. Directoarea nu doar că te-a concediat, ci a și spus întregii grădinițe, inclusiv părinților, despre motivele acestei decizii, subliniind faptul că nu vei mai găsi vreodată un alt loc de muncă similar. Îți cunoști drepturile și ai ales să dai în judecată directoarea și pe celelalte persoane implicate. Cazul tău a devenit cunoscut la nivel național și multe persoane din toată țara și-au exprimat solidaritatea.

Fisa de lucru 3 – Călătoria privilegiilor

Profil

ZEINAB
Vârstă: 10
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: încă nedeterminată
Naționalitate: tanzaniană

Ești membră a unui club de fete la școala ta și aici ai învățat despre drepturile copiilor – dreptul la participare, la educație, la a fi auziți. Îți place foarte mult să mergi la clubul de fete, să stați împreună și să învățați despre tot felul de lucruri. După ce plecați de la club, tu și prietenele tale mergeți în comunitate și vorbiți cu alți copii despre ce ați aflat, de exemplu despre violență și formele sale.

ANDY (ANDREA)
Vârstă: 18
Gen: femeie
Identitate de gen: transgender
Orientare sexuală: lesbiană
Naționalitate: //

Ești nouă în oraș, te-ai mutat de mai puțin de o lună și tocmai ai început să mergi la noul tău liceu. Ai început tranziția la 14 ani și familia ta te iubește și te susține. Și prietenii tăi și colegii de școală te susțineau, însă acum a trebuit să te muți din cauza jobului mamei tale. Te temi că la școala cea nouă nu vei fi acceptată și că vei fi hărțuită dacă noii tăi prieteni află despre tranziție.

Profilul este preluat din Youth for Love – jocul. Jucând acest joc vei avea ocazia să trăiești, din diferite perspective, povești legate de violență și să faci alegeri despre cum se sfârșește povestea. Curios/curioasă? Intră și joacă la: https://www.youthforlove.eu/en/pre-game/

ROBERT
Vârstă: 18
Gen: bărbat
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: heterosexual
Naționalitate: //

Ai trei surori mai mici și îți place foarte mult să ai grijă de copii. Ești foarte calm și adori să cânți și să joci teatru. Ai însă probleme de încredere, multe cauzate de modul în care colegii tăi s-au comportat cu tine în trecut: au făcut glume foarte crude pe seama greutății tale, au aruncat cu mâncare în tine, te-au lovit. Din cauza asta nu mai ai deloc încredere în tine și îți e foarte greu să te apropii de fata de care îți place. Muzica te ajută să te simți mai bine și îți place mult să le cânți prietenilor și surorilor tale.

Profilul este preluat din Youth for Love – jocul. Jucând acest joc vei avea ocazia să trăiești, din diferite perspective, povești legate de violență și să faci alegeri despre cum se sfârșește povestea. Curios/curioasă? Intră și joacă la: https://www.youthforlove.eu/en/pre-game/

LISA
Vârsta: 17
Gen: femeie
Identitate de gen: cisgender
Orientare sexuală: bisexuală
Naționalitate: //

După un accident de mașină de acum 7 ani, ești în fotoliu rulant. Adori sportul și ești foarte energică și competitivă. Te lupți cu oricine te tratează cu milă și faci totul să dovedești cât de puternică ești de fapt. Ești singură la părinți și locuiești cu tatăl tău, după ce părinții au divorțat. Ești parte a unei echipe paralimpice mixte de baschet și ai o prietenă care e și ea pasionată de baschet. Vă place amândurora să participați la meciuri și să vă susțineți una pe cealaltă.

Profilul este preluat din Youth for Love – jocul. Jucând acest joc vei avea ocazia să trăiești, din diferite perspective, povești legate de violență și să faci alegeri despre cum se sfârșește povestea. Curios/curioasă? Intră și joacă la: https://www.youthforlove.eu/en/pre-game/

Fisa de lucru 3 – Călătoria privilegiilor

Situații

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza identității tale de gen fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza orientării tale sexuale fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza etniei tale fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza greutății tale fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza dizabilității tale fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

Dacă te simți în siguranță să mergi singur/ă pe stradă noaptea fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă nu ai avut nevoie să cheltuiești bani pentru tampoane și produse legate de menstruație în multe luni ale vieții tale fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă poți circula prin lume fără să te preocupe prea mult problema pașaportului și a vizelor fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă deții pașaportul țării în care te-ai născut/unde ai crescut fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă nu îți faci griji pentru bani și pentru cum să-ți acoperi nevoile economice fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă ai fost/ești/vei merge la facultate fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă aspectul tău fizic corespunde cu identitatea ta de gen fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă tu ești principala persoană care are grijă de familie și nu ești plătit/ă pentru asta fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă cei din jurul tău cred că ești prea tânăr/ă să îți exprimi opiniile și să iei propriile tale decizii fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă ai dreptul la educație și poți merge zilnic la școală fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă familia ta te acceptă așa cum ești fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă ai un loc de muncă stabil sau vei găsi unul când termini școala fă un pas în față, dacă nu, fă un pas în spate

Dacă nu ai fost niciodată discriminat/ă pe baza genului tău fă un pas în față, dacă ai fost, fă un pas în spate

MODULUL C

Violența în rândul adolescenților

Obiective de învățare

- Să consolideze capacitatea de recunoaștere a violenței în rândul adolescenților și a diferitelor sale forme
- Să înțeleagă și să recunoască modelele sănătoase și nesănătoase de acțiune și comportament în relații
- Să conștientizeze cauzele și consecințele violenței în rândul adolescenților
- Să acceseze informații disponibile privind violența în rândul adolescenților din punct de vedere legal

Abilități dezvoltate

Lucrul în echipă, comunicare, leadership, gândire critică, rezolvarea problemelor prin cooperare, colectarea și analiza datelor, empatie, analiză, reflecție în grup.

Materiale necesare

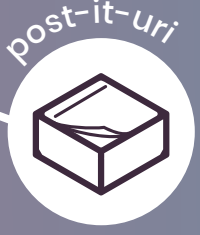

Fișa de lucru 1
Icebergul violenței în rândul adolescenților

Fișa de lucru 2
Studii de caz (povești din joc)

Sugestii pentru pregătire

Înainte de a începe activitățile modulului, vă rugăm să vă amintiți următoarele recomandări:

- Desenați de la început icebergul violenței, evitând astfel să pierdeți timp pe parcursul sesiunii;
- Verificați studiile de caz și, dacă este necesar, readaptați-le la nevoile clasei, reamintindu-vă că trebuie să aveți întotdeauna cazuri diverse de violență în rândul adolescenților pentru a le discuta împreună cu participanții. Apoi, tipăriți suficiente exemplare ale Fișei de lucru 2 - Studii de caz.

Bun venit și introducere

25 minute

Specific pentru acest modul:
Urați bun venit participanților și prezentați principalele subiecte ale modulului, activitățile și calendarul zilei. De asemenea, este indicată o scurtă recapitulare a sesiunii anterioare, lăsând timp pentru **întrebări și comentarii.**
Este foarte importantă respectarea principiilor etice pe parcursul modulului. Vă invităm să vă asigurați că sunt respectate confidențialitatea, consimțământul, responsabilitatea: asigurați-vă că aceste principii sunt integrate în activitatea de grup.

Aspectele vizibile și invizibile în cadrul violenței în rândul adolescenților

15 minute

Desenați un iceberg pe flipchart și rugați participanții să identifice aspectele vizibile și cele invizibile ale violenței în rândul adolescenților. Prezentați participanților două opțiuni: pot veni la flipchart și pot nota propriile răspunsuri sau este posibil ca facilitatorii să colecteze răspunsurile din sală și să le noteze pe flipchart. La final, discutați despre multiplele fațete ale violenței în rândul adolescenților și subliniați faptul că unele dintre ele sunt vizibile pentru noi, în timp ce altele nu sunt. Puteți încerca, de asemenea, să introduceți o mică discuție despre cum invizibilul produce, de asemenea, multiple vulnerabilități, în special din cauza emoțiilor asociate: frică, vinovăție, rușine etc.

Fișa de lucru 1

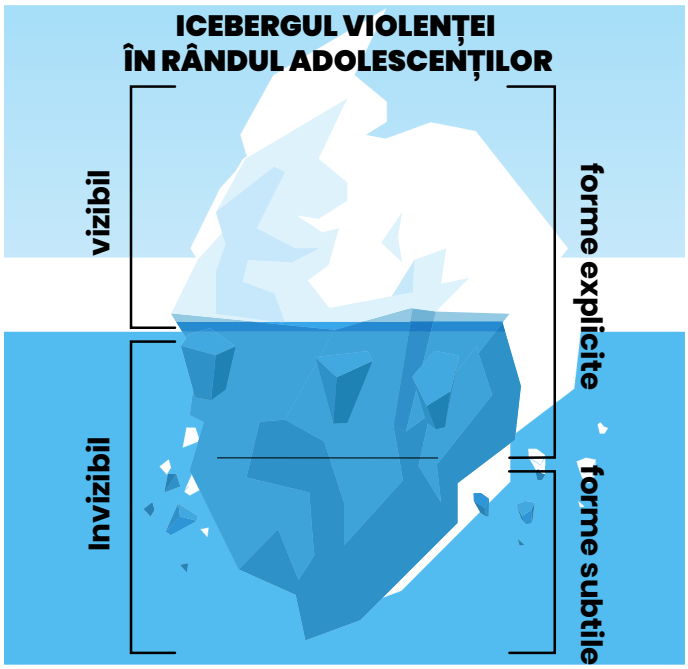

sursă: Amnesty International

Diferitele forme de violență în rândul adolescenților

20 de minute

După ce ați menționat numeroasele forme de violență care pot rămâne ascunse, clarificați multiplele forme de violență pe care le putem recunoaște:

- Violența fizică
- Violența psihologică
- Violența economică
- Violența sexuală
- Violența structurală.

Studii de caz

60 de minute

Împărțiți participanții în 4 grupuri. Fiecare grup va primi un studiu de caz diferit, cu un final deschis, pe care să lucreze. De asemenea, puteți modifica studiile de caz, dacă este necesar. Vă rugăm să folosiți și/sau să modificați în mod corespunzător studiile de caz din Modulul C - Fișa de lucru 2 - Studii de caz.
După ce citesc studiile de caz individual, rugați fiecare grup să reflecteze asupra poveștilor și să discute următoarele:

- Care sunt formele de violență în rândul adolescenților pe care le puteți identifica în studiul de caz?
- Care este cauza violenței în povestea voastră?
- Care sunt consecințele violenței din povestea voastră?
- Ați mai întâlnit/auzit vreodată de o astfel de poveste?
- Cum ar putea acționa școala în astfel de situații? Este necesară intervenția școlii? Obligatorie?
- Există vreun motiv pentru care școala nu ar putea/nu ar acționa într-o astfel de situație?
- Care ar fi consecința faptului că școala nu ar acționa într-o astfel de situație? Ce ar fi încurajat? Ce ar fi descurajat?

Participanții trebuie să noteze ceea ce rezultă din discuțiile de grup și să se folosească de aceste notițe pentru următoarea etapă a activității. Aceste notițe pot ghida contribuțiile și comentariile ulterioare. Discutați cazurile, accentuând recunoașterea formelor de violență prezente, posibilele finaluri ale poveștilor dincolo de cele prezentate de fiecare grup, ce s-ar fi putut face pentru a preveni cazurile de violență etc.

Activități descrise detaliat

Încheierea modulului

10 minute

Pentru a încheia modulul, oferiți participanților spațiu pentru reflecții suplimentare și permiteți comentarii și întrebări din partea grupului. Încercați să evidențiați informația transmisă pe parcursul modulului și împărtășiți cu participanții obiectivele și scopul sesiunii următoare

Indicatii pentru facilitatori

Asigurați-vă că participanții încheie modulul cu o înțelegere clară a motivului pentru care trebuie acordată atenție egala formelor de violență care pot fi mai puțin vizibile, dar cu impact major pentru cei afectați. În plus, în timpul activității, aduceți în mod constant perspectiva asupra rezultatului în cazul specific de violență. Daca este abordat în mod adecvat și prejudiciul încetează? Dacă nu este? Ce afectează solidaritatea? Cum ne putem asigura că persoanele care suferă de violență nu sunt singure în acest context, ci continuă să primească sprijin?

Referințe tematice

https://data.unicef.org/topic/child-protection/violence/peer-violence/

Fișa de lucru 2 – Studii de caz

Pentru acest modul puteți utiliza și studiile de caz disponibile în manualul pentru elevi dezvoltat în cadrul Youth for Love 1: acestea au fost testate, au primit feedback pozitiv la ediția anterioară a proiectului și ilustrează situații de violență în rândul adolescenților. Iată câteva sugestii:

- Amar, manual, 1 pagina 66
- Yasemin, manual 1, pagina 69
- Maria, manual 1, pagina 70
- Georgios, manual 1, pagina 71

Puteți, inclusiv, crea și utiliza propriile dvs. studii de caz folosind jocul online dezvoltat în cadrul proiectului Youth for Love 1 și extins cu noi povești în cadrul proiectului Youth for Love 2.

Ema și Elena

Ema și Elena sunt prietene din clasa a șasea, când Elena s-a mutat la școala Emei. Erau amândouă foarte bune la sport, jucau în aceeași echipă, adorau să scrie povestiri scurte și își petreceau tot timpul împreună. Părinții Emei o plăceau mult pe Elena, pentru că era mereu foarte politicoasă și grijulie, părea prietena perfectă. Ema, Elena și familiile lor s-au bucurat foarte mult când amândouă au luat cu bine examenul și au intrat la același liceu.
În vacanța de vară, înainte să înceapă clasa a noua, tatăl Emei a murit pe neașteptate. În următoarele două luni Ema a fost foarte deprimată. Nu a mai ieșit din casă, nu a mai putut dormi, nu a vrut să vadă pe nimeni și și-a petrecut aproape tot timpul mâncând fast food și plângând. Când s-a întors la școală avea cu 15 kg mai mult și nu mai era deloc în formă, așa că nu a mai prins un loc în echipa de fotbal a școlii, cum își dorea.
Elena a fost extrem de furioasă. Toate planurile lor se schimbaseră și a început să îi fie rușine să fie văzută cu Ema. Fetele din clasa lor erau foarte frumoase și își băteau joc de Ema tot timpul, pe față. Curând Elena nu a mai vorbit deloc cu Ema, dar a păstrat imaginea de fată bună în timpul vizitelor de familie, în fața adulților. Vorbea cu Ema cu empatie și blândețe, o îmbrățișa când părinții erau de față, dar nu mai scotea un cuvânt atunci când rămâneau doar ele două. La școală comunica cu Ema doar prin fotografii, pe care i le lăsa pe bancă sau în rucsac. Erau fotografii cu fete supraponderale, cu animale uriașe sau cu fast food și ciocolată. La un moment dat, pe terenul de fotbal, Elena a lovit-o cu putere pe Ema cu mingea când profesorul nu le vedea; altă dată, în timpul unei vizite de familie, Elena a vomitat intenționat pe patul Emei după cină, spunându-i ”așa se procedează când ești diform”.

Cum ar putea gestiona Ema această situație? Ce ați face dacă ați fi profesorul/profesoara Emei și ați observa transformările?

Ochiul știe tot!

Într-o dimineață, în timpul orei de mate, toți elevii din clasa a noua au primit invitație într-un grup de Insta numit Ochiul știe tot. O parte s-au alăturat din curiozitate și și-au dat seama că era un grup anonim creat, pentru elevii din școala lor. Exista și o miză: vânează-ți colegii! Iar ideea era să faci fotografii cu colegii tăi în orice ipostază jenantă: transpirați de la ora de sport, când le stă rău părul, îmbrăcați în haine ieftine sau demodate. Orice era permis, chiar și să faci poze la toaletă sau în vestiar. Cu cât erau mai compromițătoare, cu atât urcai în ierarhia popularității. Și la finalul fiecărei săptămâni, Ochiul anonim din spatele paginii anunța câștigătoarele săptămânii, cele mai jenante trei fotografii.

La început elevii făceau glume despre asta, cineva s-a alăturat din curiozitate, altcineva când a auzit că au fost postate poze cu el și că sunt multe comentarii foarte răutăcioase. Atmosfera din școală a devenit foarte tensionată: nu știai niciodată dacă tu vei fi următorul, au devenit suspicioși față de oricine și uneori chiar au postat prima lor poză din cauza furiei, pentru că persoana respectivă postase anterior o poză a lor.

Comentariile deveneau din ce în ce mai crude și unii dintre elevi au început să nu mai vină la școală. Nivelul de agresivitate crescuse foarte mult și ceea ce începuse online a devenit fizic. Pagina organiza competiții tematice săptămânale: au existat săptămâna Miss & Mister Acnee, săptămâna Cel/Cea mai urât/ă și tot așa. Totul era plasat sub o lupă crudă, care deforma, și mulți dintre elevi au devenit din ce în ce mai anxioși în legătură cu corpul lor, încercând constant să își controleze orice mișcare. Când raportau și închideau pagina, apărea alta, iar fotografiile erau postate din nou.

Două luni mai târziu, moralul școlii era de nerecunoscut și profesorii au început să remarce. Mulți elevi nu erau dispuși să vorbească despre asta, pentru că miza era foarte mare: persoana din spatele paginii a postat mesajul "snitches get stitches" (turnătorii primesc copci) – cine suflă ceva devine ținta principală.

Cum ar putea gestiona elevii această situație? Dacă ați fi cadru didactic într-un astfel de context, cum ați proceda? Cum se pot asigura adulții dintr-o școală că află despre astfel de situații?

Fișa de lucru 2 – Studii de caz

Robert

Fratele mai mare a 3 surori, Robert (18 ani) are 18 ani și îi place să aibă grijă de copii, este foarte calm și liniștit. Are probleme de încredere, deoarece în trecut a fost grav hărțuit și făcut de rușine cu privire la grăsime: colegii săi de școală, făceau constant glume despre corpul și mărimea sa, aruncau cu mâncare în el sau îl loveau.
Cu timpul, și-a pierdut încrederea în sine; deși îi place să cânte și să joace teatru și este foarte talentat, evită mereu să fie în centrul atenției. Un alt lucru pe care îl evită este să-i spună unei fete că este interesat de ea. Îi este atât de teamă de respingere, încât singura lui modalitate de a cunoaște pe cineva nou este prin catfishing online, folosind fotografiile altcuiva. Discută și vorbește la telefon cu aceste fete pentru o vreme, dar când acestea îi cer să se întâlnească în viața reală sau să aibă o discuție video, el sfârșește prin a le refuza. Singura fată pe care a abordat-o online și pe care se teme serios să o piardă este una dintre prietenele sale de la școală. Ea nu știe că el este persoana cu care discută online. El este îndrăgostit de ea de luni de zile, dar nu a găsit niciodată curajul să vorbească cu ea despre sentimentele sale în viața reală.
Într-o zi, după școală, Robert și prietenii lui se aflau în parc, vorbind despre iubirile secrete. Maria, una dintre prietenele lui de la școală, vorbește despre un tip pe care l-a cunoscut online: încă nu au reușit să se întâlnească în persoană, dar îl place și speră că se vor vedea curând.
Robert începe să vorbească despre o fată pe care și el ar vrea să o cunoască, dar se oprește când prietenii lui încep să facă glume despre faptul că singurele întâlniri pe care le va avea sunt cu ciocolată și pizza. Robert râde singur, dar urăște situația; mai târziu încearcă să vorbească cu prietenii săi despre cum îl face să se simtă.
Dar ei nu par să înțeleagă și continuă să spună că și el râdea, că a fost doar o glumă, doar o distracție nevinovată și că ei fac mereu glume despre faptul că Robert este greu. Robert nici măcar nu ar trebui să fie supărat pentru asta! Până la urmă, sunt între prieteni! Nici unul dintre ei nu-și cere scuze. Robert schimbă subiectul, deoarece se teme că dacă ar continua conversația nu ar face decât să-l izoleze și mai mult.

Dacă ați fi unul dintre prietenii lui Robert, cum ați reacționa într-o astfel de situație?
Care ar putea fi opțiunile lui Robert?

NOTE

MODULUL D

Violența în mediul online și utilizarea conștientă a media online

Obiective de învățare

- Să crească nivelul de conștientizare cu privire la diferitele forme și caracteristici ale violenței în mediul online, precum și cu privire la modalitățile în care aceasta se poate manifesta
- Să cunoască comportamentele sigure și nesigure pe Internet
- Să crească capacitatea elevilor de a înțelege cum funcționează rețelele de socializare și cum pot fi utilizate în mod conștient.

Abilități dezvoltate

Lucrul în echipă,
comunicare,
gândire critică, empatie,
reflecție în grup.

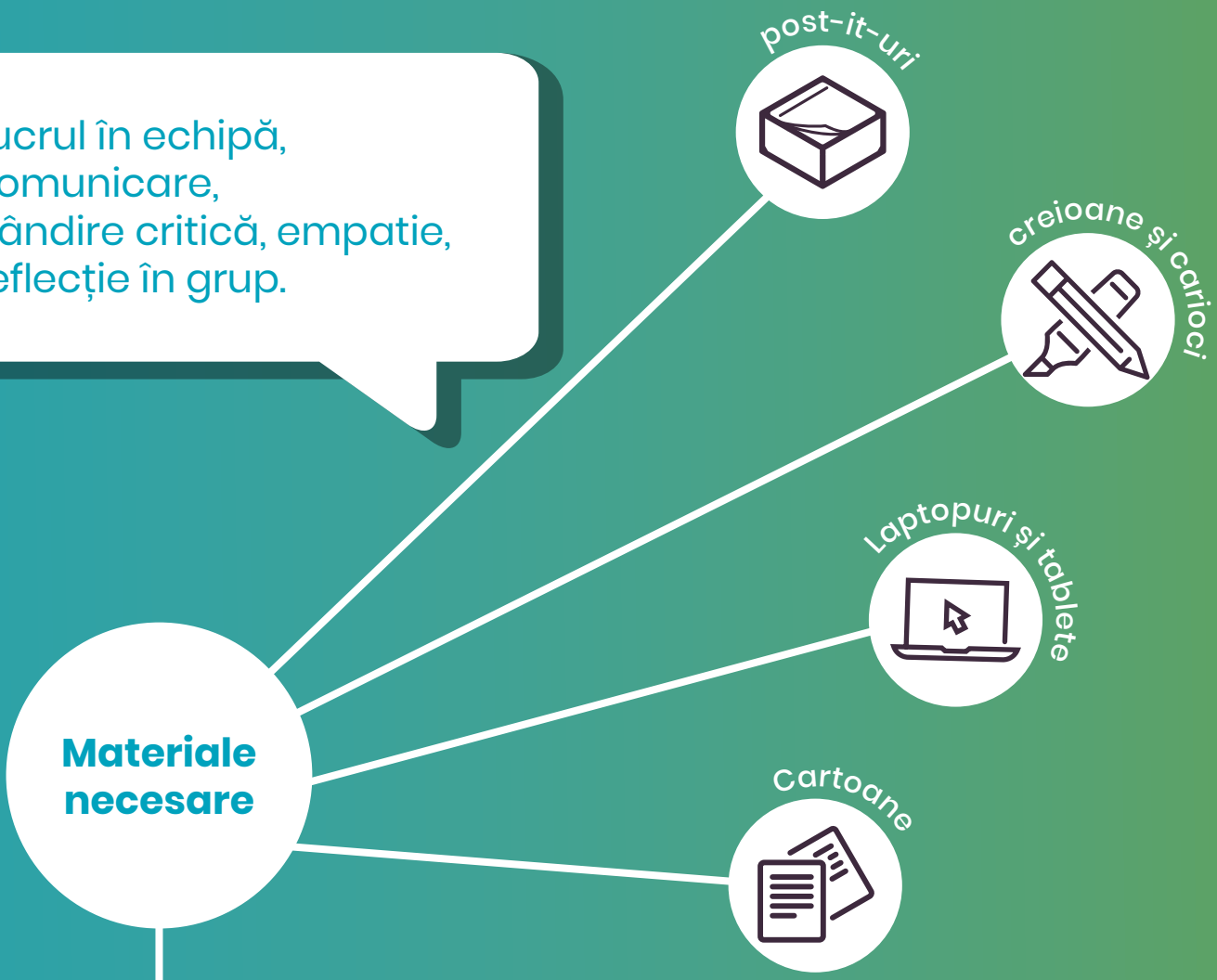

Fișa de lucru 1
Să ne construim campania de comunicare

Sugestii pentru pregătire

Activități descrise detaliat

Pentru pregătirea atelierului, puteți consulta modulul C - "Cyberviolența și utilizarea conștientă a mijloacelor de comunicare online" din manualul adresat personalului școlar, care oferă informații utile, definiții cheie și date despre violența cibernetică.

Bun venit și introducere

15 minute

Spuneți bun venit participanților și prezentați pe scurt obiectivele și conținuturile modulului. Vă invităm să reveniți constant la următoarele elemente pe parcursul acestui modul: ce este violența în mediul online, care sunt rădăcinile culturale care o susțin, cum pot fi folosite platformele digitale în mod pozitiv, cum se pot simți persoanele care sunt victime ale violenței în mediul online și cum putem preveni și lupta împreună împotriva acesteia.

Speed-intros! - Icebreaker

15 minute

Toți participanții sunt organizați și așezați în două linii lungi (linia A și linia B). Li se cere să stea față în față și fiecare dintre perechi are la dispoziție 30 de secunde să împărtășească ceva partenerului, ceva ce persoana din fața sa nu știe încă. Grupul A rămâne pe loc, în timp ce grupul B se mișcă. După ce trec cele 30 de secunde, fiecare persoană din grupul B se mută în fața persoanei următoare din grupul A. După ce exercițiul s-a terminat, participanții sunt întrebați cum au gestionat această activitate și dacă simt că au putut aduna multă informație despre persoanele cu care au interacționat. Li se cere să descrie pe larg tipul de informație la care au avut astfel acces: e informație de profunzime, e superficială? Au avut posibilitatea să verifice că e real ce li se spune, să pună întrebări de clarificare sau de aprofundare? Apoi, acest tip de informație obținută este comparată cu informația la care putem avea acces prin intermediul rețelelor de socializare și cu modul în care folosim rețelele de socializare pentru a ne prezenta lumii. Există un tip de lentilă groasă sau de filtru pe care ni-l oferă activitatea noastră pe social media și prin intermediul cărora analizăm informațiile pe care le primim despre ceilalți?

Beneficiile și riscurile utilizării Internetului

20 minute

Facilitatorii vor iniția discuția întrebând participanții următoarele: Cine folosește Internetul măcar o dată pe săptămână? Cine folosește Internetul zilnic? Pentru ce folosiți în general Internetul? Are Internetul un loc important în viața voastră? Dacă da, în ce mod?
Care sunt metodele pe care le folosiți pentru a vă asigura că sunteți în siguranță atunci când folosiți Internetul și rețelele de socializare? Pe o scală de la 1 la 5, în ce măsură vă considerați

în siguranță pe Internet, în condițiile în care 1 înseamnă că nu vă considerați deloc în siguranță, iar 5 înseamnă că sunteți perfect în siguranță? Aveți exemple de moduri în care Internetul poate fi folosit în moduri nesigure, în funcție de lucrurile pe care le-ați descoperit atunci când ați lucrat la tema pentru acasă? Care sunt acestea?

În funcție de discuții și de răspunsurile la întrebările adresate, facilitatorii abordează aspecte care țin de riscurile asociate utilizării Internetului. Când această discuție se încheie, facilitatorii proiectează următorul material video, pentru a ilustra consecințele postării de conținut în mediul online: https://youtu.be/HM5LM-z1MAE

Sugestii pentru facilitatori

Ideea de a realiza un produs de comunicare în condiții de laborator are ca obiectiv creșterea implicării adolescenților drept figuri centrale în acest proces. Crearea unui produs „concret" devine un instrument util pentru a transmite celor de aceeași vârstă sau adulților gândurile și ideile lor cu privire la tematicile atelierului.
Produsele de comunicare au un sens simbolic precis: împreună, valorificând diferitele abilități ale fiecăruia, este posibil să obținem rezultate excelente.
Pentru unii elevi, însă, munca de laborator poate fi foarte dificilă, poate fi complicat lucrul împreună, se poate întâmpla să lucrezi cu colegi mai puțin implicați, poate fi greu să găsești idei. Pentru a evita ca adolescenții să se simtă nepregătiți și pentru a nu transforma această experiență în ceva negativ, este important, în primul rând, să se definească rolurile (cine face ce), să se organizeze materialul și, mai ales, să se respecte termenele.
1. Porniți, pe cât posibil, de la talentele fiecăruia: cei care se pricep mai bine la grafică se vor gândi la realizarea posterului sau a prezentării, cei care se pricep la scris se vor ocupa de text etc.
2. Responsabilitatea individuală și de grup: nimeni nu trebuie să se simtă responsabil pentru munca celorlalți (cu excepția cazului în care instrucțiunile profesorului prevăd existența unui lider de grup), dar toată lumea poate contribui la a reaminti angajamentele fiecăruia.
3. Încurajarea participării tuturor elevilor într-un mediu în care aceștia să simtă libertate, interes și colaborare.
4. Fiți atenți la termenele limită: Pare un sfat evident, dar este problema fundamentală în majoritatea sarcinilor de grup (din păcate, nu doar în școală, ci și la locul de muncă în cazul adulților).

FISA DE LUCRU 1

Să ne construim campania de comunicare!

90 minute

Fișa de lucru 1: Crearea unui poster/prezentare pentru implementarea unei mici campanii de conștientizare online sau offline, care să fie dezvoltată și promovată în mod direct de către elevi.
Pas cu pas:

1. Identificați aspectele legate de fenomenul cyberviolenței pe care v-ar plăcea să le explorați mai mult. Iată câteva exemple:
2. Ce este violența online? Cum e diferită de violența față în față?
3. Confidențialitatea și utilizarea imaginilor
4. Ce pot face cu rețelele de socializare? Exemple de bună practică și informații folositoare!
5. Efectele negative
6. Eticheta în mediul online

Grupul poate fi împărțit în grupuri tematice mici și pot lucra ca și cum ar fi echipele editoriale ale unui ziar.

1. Alegeți tipul de produs de comunicare: Cum ați prefera să comunicați? Cu infografice, postere, prezentări, reviste?
2. Stabiliți un mod de căutare pentru informații și materiale: selectați cuvinte cheie, verificați sursele utilizate.
3. Salvați imaginile și textele descărcate într-un folder.
4. Discutați în grup alegerea materialelor.
5. Prezentați materialele în fața clasei.
6. Finalizați materialele și creați-vă campania.

Site-uri unde puteți crea infografice gratuit: Infogr.am; Piktochart.com; Easel.ly; Canva
Site-uri unde puteți crea reviste gratuit: flipsnack
Amintiți-vă că în cadrul proiectului Youth for Love a fost creat un joc web care poate fi folosit pentru a vă concentra pe anumite aspecte specifice ale violenței cibernetice sau pe care îl puteți utiliza ca obiect al campaniei voastre de comunicare.
După ce grupurile mici finalizează lucrul împreună, vă rugăm să reveniți în grupul mare: fiecare prezintă campania, dar nu și mesajul. Întrebați-i pe cei care ascultă prezentarea care este mesajul pe care îl înțeleg, apoi verificați cu grupul dacă acesta este sau nu mesajul gândit de ei inițial. Oferiți apoi spațiu pentru întrebări sau sugestii, pentru a îmbunătăți campania fiecărui grup.

Încheierea modulului

10 minute

Pentru a încheia modulul, oferiți participanților spațiu pentru reflecții suplimentare, comentarii și întrebări. Încercați să evidențiați informațiile oferite pe parcursul modulului și împărtășiți conținutul și obiectivele sesiunii următoare.

Referințe metodologice suplimentare

Brainstorming, joc de rol

Referințe tematice

Cyberbullying-ul în rândul tinerilor

http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/571367/IPOL_STU(2016)571367_EN.pdf

Cateva exemple:

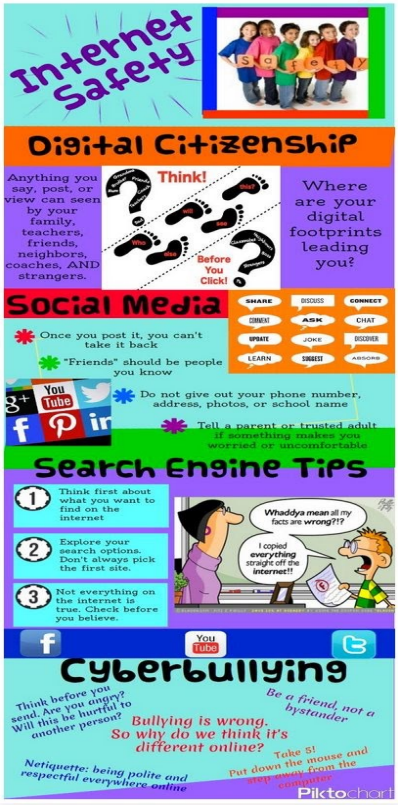

Glosar al principalelor definitii

Bullying

Comportamente agresive și/sau violente, care au loc în mod repetat și pe o perioadă lungă de timp, fiind îndreptate împotriva uneia sau mai multor persoane care sunt alese drept ținte ale acestor comportamente (de exemplu pe criteriul rasei acestora, a contextului cultural, religiei, clasei sau statutului socio-economic, limbii, opiniei politice, aspectului fizic sau abilităților, dimensiunii corpului, abilităților intelectuale, genului, vârstei, orientării sexuale etc.), împotriva voinței acestora și cu scopul de a le răni, intimida, umili, exclude, izola, discrimina, oprima. Comportamentele de bullying dețin o funcție socială care poate rezulta din și/sau poate stabili o diferență de putere în cadrul unui grup social, al unei clase dintr-o școală și/sau al unei comunități. Are scopul de a stabili o ierarhie a relațiilor de putere dintr-o societate, dintr-un grup, o clasă dintr-o școală și/sau dintr-o comunitate, astfel poziționând o persoană sau un grup de persoane într-o poziție de putere superioară celorlalți. Dezechilibrul puterii de regulă îi afectează tocmai pe cei care se află într-o situație de fragilitate mai mare, astfel încât capacitatea lor de a răspunde la aceste comportamente este mai redusă. (proiect finanțat de UE, "From Peer to Peer", Baseline Study on State of Art on Bullying in Europe, 2018, p. 4)

Cyberbullying

Acțiuni de bullying care sunt realizate cu folosirea tehnologiilor informaționale moderne (ex: rețele de socializare, email, telefon mobil etc.), folosind materiale video, fotografii, desene, conversații cu scopul de a umili victima/victimele. Diferența de putere în acest context este potențată și de faptul că astfel agresorul are capacitatea tehnică de a produce un conținut care are potențialul de a ajunge la milioane de utilizatori în același timp. Cyberbullying-ul nu depinde neapărat de trăsături personale, ci implică o insensibilitate față de devalorizarea socială, putând deveni un multiplicator pentru acțiuni de defăimare; în plus, utilizarea mijloacelor tehnologice poate face foarte dificilă identificarea autorului. (proiect finanțat de UE, "From Peer to Peer", Baseline Study on State of Art on Bullying in Europe, 2018, p. 5)

Cyberviolență

"Utilizarea tehnologiei pentru a cauza, facilita sau amenința cu violența o persoană, aceasta conducând la (sau având potențialul de a conduce la) suferință sau consecințe negative în plan fizic, sexual, psihologic sau economic și care poate include exploatarea caracteristicilor, vulnerabilităților sau circumstanțelor în care se află persoana" (Consiliul Europei)

Violența între egali

A face rău, intenționat și repetat, unei persoane de către unul sau mai mulți egali care, de obicei, dețin mai multă putere dintr-un anumit punct de vedere. Violența între egali sau victimizarea pot fi directe (agresiune fizică, amenințări, tachinare) sau indirecte (lansarea de zvonuri și excluderea din grupurile de egali) și pot implica și bullying, care este în general o formă de violență între egali mai țintită și repetitivă.

Intersecționalitate

Intersecționalitatea este o teorie dezvoltată de Kimberlé Crenshaw, profesoară de drept la UCLA și Columbia Law School. Crenshaw este o autoritate în domeniul drepturilor civile, al teoriei critice a rasei și al perspectivei legale asupra rasismului. Intersecționalitatea vorbește despre natura interconectată a unor categorizări sociale, precum rasa, clasa, identitatea de gen, identitatea sexuală și dizabilitatea, așa cum sunt ele aplicate oricărei persoane sau oricărui grup, privite ca creând sisteme de discriminare sau dezavantaj care se suprapun și sunt interdependente. Aceste zone de marginalizare nu crează impact asupra persoanei în mod separat, ci sunt interconectate și adesea se amestecă unele cu celelalte.

Identități multiple aflate în intersecție

Conceptul de identități aflate în intersecție vorbește despre faptul că identitatea unei persoane consistă din factori multipli, legați unii de ceilalți, care includ, dar nu sunt limitați la identitatea de gen, exprimarea de gen, rasa, etnia, clasa (trecut și prezent), credințele religioase, identitatea sexuală și exprimarea sexuală. Acești factori aflați în intersecție ne fac să fim persoane complexe, cu fațete multiple, căci un aspect al identității noastre influențează celelalte aspecte și compun persoana care suntem.

Resurse recomandate

Documente legislative europene și naționale

Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul, text complet, limba română), 11.05.2011 - https://rm.coe.int/168008482e

Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul): Întrebări și răspunsuri - https://rm.coe.int/istanbul-convention-questions-and-answers-romanian/16809450dc

Consiliul Europei. Conștientizarea fenomenului violenței împotriva femeilor. Articolul 13 al Convenției de la Istanbul: https://rm.coe.int/168046e1f1

Secțiunea Legislație de pe website-ul Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați - https://anes.gov.ro/legislatie-nationala-violenta-domestica/ - conține următoarele documente relevante:

Secțiunea Legislație de pe website-ul Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați - https://anes.gov.ro/legislatie-nationala-violenta-domestica/ - conține următoarele documente relevante:

- Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 30/2016 pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice;
- HG. nr. 1156/2012 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017;
- HG. nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei – cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie şi a Metodologiei de intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională privind copiii exploataţi şi aflaţi în situaţii de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum şi copiii români migranţi victime ale altor forme de violenţă pe teritoriul altor state;
- HG. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare şi funcţionare ale serviciilor publice de asistenţă socială şi a structurii orientative de personal;
- Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal al României, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare; În scopul asigurării protecţiei victimelor infracţiunilor, prezenta lege reglementează unele măsuri de informare a victimelor infracţiunilor cu privire la drepturile acestora, precum şi de consiliere psihologică, asistenţă juridică gratuită şi compensaţie financiară de către stat a victimelor unor infracţiuni.
- Legea nr. 197/2012 privind asigurarea calităţii în domeniul serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare; Prezenta lege reglementează procesul de evaluare, certificare, monitorizare şi control pentru asigurarea calităţii în domeniul serviciilor sociale. Prevederile prezentei legi se aplică tuturor serviciilor sociale, precum şi furnizorilor de servicii sociale, publici şi privaţi, care funcţionează pe teritoriul României.
- Hotărârea Guvernului nr. 118/2014 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012;
- Hotărârea Guvernului nr 978/2015 din 16 decembrie 2015privind aprobarea standardelor minime de cost pentru serviciile sociale şi a nivelului venitului lunar pe membru de familie în baza căruia se stabileşte contribuţia lunară de întreţinere datorată de către susţinătorii legali ai persoanelor vârstnice din centrele rezidenţiale

- Ordinul nr. 383/2004 al ministrului muncii, solidarităţii sociale şi familiei privind aprobarea standardelor de calitate pentru serviciile sociale din domeniul protecţiei victimelor violenţei în familie;
- Ordinul nr. 384/306/993/2004 al ministrului muncii, solidarităţii sociale şi familiei, al ministrului administraţiei şi internelor şi al ministrului sănătăţii pentru aprobarea Procedurii de conlucrare în prevenirea şi monitorizarea cazurilor de violenţă în familie;
- Ordinul nr. 304/385/1.018/2004 al ministrului administraţiei şi internelor, al ministrului muncii, solidarităţii sociale şi familiei şi al ministrului sănătăţii privind aprobarea Instrucţiunilor de organizare şi funcţionare a unităţilor pentru prevenirea şi combaterea violenţei în familie;
- Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului nr. 68/2003 privind serviciile sociale, cu modificările și completările ulterioare; Serviciile sociale, în sensul prezentei ordonanţe, reprezintă ansamblul complex de măsuri şi acţiuni realizate pentru a răspunde nevoilor sociale individuale, familiale sau de grup, în vederea prevenirii şi depăşirii unor situaţii de dificultate, vulnerabilitate sau dependenţă pentru prezervarea autonomiei şi protecţiei persoanei, pentru prevenirea marginalizării şi excluziunii sociale, pentru promovarea incluziunii sociale şi în scopul creşterii calităţii vieţii.
- Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum şi a regulamentelor-cadru de organizare şi funcţionare a serviciilor sociale;
- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr. 2126/2014 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecţie a copilului şi altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum şi pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat şi cantinelor sociale;
- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice 3123/24.12.2015 privind modificarea Ordinului nr. 2126/2014.
- Ordinul ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice nr.1343/2015 pentru aprobarea Instrucţiunilor privind completarea fişelor de autoevaluare pentru serviciile din domeniul protecţiei victimelor violenţei în familie;

Cercetări și publicații

EIGE – Institutul European pentru Egalitate de Gen - https://eige.europa.eu/gender-based-violence/what-is-gender-based-violence https://eige.europa.eu/publications/gender-education-and-training

FRA – Agenția pentru drepturi fundamentale a Uniunii Europene. Violența împotriva femeilor: o anchetă la nivelul UE - https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-fact-sheet_ro.pdf

UNESCO și UN Women. Linii directoare globale privind gestionarea violenței de gen în context școlar (2016) - https://www.paho.org/hq/dmdocuments/2017/violence-against-women-2017-03ws-schoolrelated-gender-based-violence-guidance-UNESCO-UNWomen.pdf

Organizația Mondială a Sănătății. Prevenirea violenței în mediul școlar. Un instrument practic de lucru (2019) - https://www.unicef.org/media/58081/file/UNICEF-WHO-UNESCO-handbook-school-based-violence.pdf

Resurse recomandate

Inițiativa Națiunilor Unite privind Educația Fetelor. O abordare integrată pentru a preveni violența de gen în context școlar: standarde minimale și cadrul de monitorizare - https://www.icmec.org/wp-content/uploads/2018/09/Whole-School-Approach-to-Prevent-SRGBV-Minimum-Standards-Framework-UNGEI.pdf

Centrul Filia. Barometrul de Gen, România 2018 (2019) - https://centrulfilia.ro/new/wp-content/uploads/2019/08/Barometru-de-gen-2018.-Centrul-FILIA.pdf

Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen. Analiză privind stereotipurile de gen în educație și orientare profesională în România (2018) - https://aleg-romania.eu/wp-content/uploads/2018/09/Analiza-privind-stereotipurile-de-gen-in-Romania.pdf

Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen. Combaterea stereotipurilor de gen în educație și în consiliere vocațională (2019) - https://aleg-romania.eu/wp-content/uploads/2017/02/GenderEd-Romanian-5-2-1.pdf

Resurse relevante la nivel național

ANES – Agentia Nationala pentru Egalitatea de Sanse intre Femei si Barbati, care gestionează help-line-ul destinat victimelor violenței în familie și coordonează rețeaua adăposturilor VENUS, prezente în fiecare județ din țară.
www.anes.ro

Organizații non-guvernamentale care oferă servicii victimelor violenței

Asociația Anais - București
www.asociatia-anais.ro

Fundația Sensiblu - București
www.fundatiasensiblu.ro

Asociația Casa Ioana - București
www.casaioana.org

Asociația Solwodi - București www.solwodi.ro
Agenţia Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere şi Ajutor - ADRA România - București
www.adra.ro

Asociația Necuvinte - București
www.necuvinte.ro

Asociația ALEG - Sibiu
www.aleg-romania.eu

Asociația Pas Alternativ - Brașov
www.facebook.com/AsociatiaPasAlternativ

Centrul de Mediere si Securitate Comunitara - Iași
www.cmsc.ro

Institutul Est European pentru Sănătatea Reproducerii (IEESR) - Târgu Mureş
www.facebook.com/violenta.intrafamiliala

Organizații non-guvernamentale implicate în activități de prevenire a violenței de gen

Asociația Transcena - București
www.transcena.ro

Centrul Filia - București www.centrulfilia.ro

Asociația FRONT - București
www.feminism-romania.ro

Asociatia pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome E-ROMNJA - București
www.e-romnja.ro

Societatea de Analize Feministe ANA
București
www.facebook.com/AnA-SAF

Asociația Plural - București
www.asociatia-plural.ro

Asociația Sexul versul Barza – București
www.sexulvsbarza.ro

Centrul de Acţiune pentru Egalitate şi Drepturile Omului (ACTEDO) – Cluj
www.actedo.org

CPE - Centrul Parteneriat pentru Egalitate București www.cpe.ro

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

Proiectul implică 4 țări și 5 organizații:

ActionAid Italia, Italia
ActionAid Hellas, Grecia
AFOL Metropolitana, Italia
CPE - Centrul Partneriat pentru Egalitate, România
UCLL - UC Limburg, Belgia

YOUTH FOR LOVE

Conținutul acestui set de instrumente reprezintă doar punctul de vedere al autorilor și este responsabilitatea acestora.
Comisia Europeană nu își asumă nicio responsabilitate pentru utilizarea informațiilor conținute în acesta.